

Lubuskie

Wojewódzki Urząd Pracy
w Zielonej Górze

Podobieństwa i różnice na powiatowych rynkach pracy województwa lubuskiego

Zielona Góra, listopad 2013 roku

Spis treści

Wprowadzenie	3
Bezrobocie rejestrowane	4
Płynność lokalnych rynków pracy.....	9
Struktury bezrobotnych.....	12
Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy	19
Kwalifikacje bezrobotnych	26
Podobieństwa podstawowych struktur.....	36
Zróżnicowanie wewnętrzne powiatowych rynków pracy	39
Podsumowanie	41
Spis tabel.....	43
Spis wykresów.....	44
Spis rysunków	44

Wprowadzenie

Opracowanie „Podobieństwa i różnice powiatowych rynków pracy” jest kolejnym z cyklu, prezentującego sytuację na lubuskim rynku pracy w poszczególnych działach. Stanowi swoiste wstępne zestawienie danych dotyczących poszczególnych powiatów województwa lubuskiego.

Celem niniejszego opracowania nie jest dokładny opis zjawiska bezrobocia rejestrowanego w poszczególnych powiatach, lecz uchwycenie ewentualnych podobieństw i/lub różnic między nimi.

Dane pozyskano z bieżącej sprawozdawczości statystycznej powiatowych urzędów pracy. Podstawowym sprawozdaniem, na którym oparto się w toku analizy, było sprawozdanie MPiPS-01 wraz z załącznikami (tutaj załącznik nr 1 i 3). Wykorzystano również dodatkowe informacje pozyskiwane z powiatowych urzędów pracy (tj. bezrobotni w szczególnej sytuacji według gmin).

Ze względu na obszerność danych statystycznych ograniczono ich zakres tematyczny do kilku głównych zagadnień, tj. przede wszystkim bezrobocia rejestrowanego (zwłaszcza zmian w liczbie bezrobotnych), podstawowych struktur bezrobotnych (tj. ze względu na wiek, wykształcenie, staż pracy i czas pozostawania bez pracy), bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy (wymienionych w art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia¹), kwalifikacji bezrobotnych (rozumianych tutaj jako ostatnio wykonywany zawód).

W toku analizy starano się opisać sytuację, biorąc pod uwagę poszczególne czynniki. Do opisu zjawisk wykorzystano również podstawowe wskaźniki dotyczące bezrobocia (tj. stopa bezrobocia, wskaźnik deficytu/nadwyżki), jak również współczynników statystycznych (tj. współczynnik podobieństwa struktur, współczynnik korelacji dla szeregów i tablic). Dokonując opisu starano się również uchwycić najważniejsze zjawiska i tendencje.

Opracowanie dostępne jest na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Zielonej Górze – www.wup.zgora.pl w dziale „Statystyka i analizy”.

¹ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (j.t. Dz.U. z 2013 roku, poz. 674 z późn.zm.)

Bezrobocie rejestrowane

Na koniec września 2013 roku w rejestrach powiatowych urzędów pracy znajdowało się 58.001 osób, tj. o 199 osób więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego (0,3% więcej). Wzrost liczby bezrobotnych odnotowano w 7 powiatach, przy czym największy w powiecie międzyrzeckim (wzrost o 523 osoby), świebodzińskim (odpowiednio o 275 osób) oraz strzelecko-drezdeneckim (o 227 osób). Równocześnie spadek liczby bezrobotnych wystąpił w 7 powiatach. Największy spadek był w powiecie zielonogórskim grodzkim (o 513 osób), gorzowski grodzkim (o 177 osób) oraz zielonogórskim ziemskim (o 148 osób). W przypadku powiatu krośnieńskiego liczba bezrobotnych była mniejsza o jedną osobę.

Tabela 1. Liczba bezrobotnych według powiatów – stan na koniec września danego roku

wyszczególnienie	2012	2013	Różnica 2013/2012	
			liczba	%
Gorzów Wielkopolski	5138	4961	-177	-3,4%
gorzowski ziemski	2871	2959	88	3,1%
krośnieński	4215	4214	-1	0,0%
międzyrzecki	4481	5004	523	11,7%
nowosolski	6906	6821	-85	-1,2%
słubicki	1990	2050	60	3,0%
strzelecko-drezdenecki	4500	4727	227	5,0%
sulęciński	1685	1761	76	4,5%
świebodziński	2791	3066	275	9,9%
wschowski	2159	2170	11	0,5%
Zielona Góra	4965	4452	-513	-10,3%
zielonogórski ziemski	4740	4592	-148	-3,1%
żagański	5626	5499	-127	-2,3%
żarski	5735	5725	-10	-0,2%
razem	57802	58001	199	0,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Zarówno na koniec września 2013 roku, jak i w analogicznym okresie roku poprzedniego, najwięcej bezrobotnych zarejestrowanych było w powiatach: nowosolskim (na koniec września 2013 roku – 6.821 osób, zaś na koniec września 2012 roku – 6.906 osób), żarskim (odpowiednio 5.725 osób i 5.735 osób) oraz żagańskim (5.499 osób i 5.626 osób). Najmniej bezrobotnych było w powiatach: wschowskim (odpowiednio 2.170 osób i 2.159 osób), słubickim (2.050 osób i 1.990 osób) i sulęcińskim (1.761 osób i 1.685 osób).

Pozycja powiatów, biorąc pod uwagę liczbę bezrobotnych (od największej do najmniejszej), zmieniła się na korzyść w przypadku powiatów: zielonogórskiego grodzkiego i ziemskiego oraz gorzowskiego grodzkiego i ziemskiego. Zmianę pozycji na niekorzyść odnotowano w powiatach: międzyrzeckim, strzelecko-drezdeneckim i świebodzińskim.

Trzy powiaty o największej i trzy o najmniejszej liczbie bezrobotnych nie zmieniły swojej pozycji.

Tabela 2. Pozycje powiatów w zestawieniu liczby bezrobotnych (od największej do najmniejszej)

wyszczególnienie	IX 2012	IX 2013	Zmiana pozycji ("-" niżej; "+" wyżej)
nowosolski	1	1	0
żarski	2	2	0
żagański	3	3	0
międzyrzecki	8	4	4
Gorzów Wielkopolski	4	5	-1
strzelecko-drezdenecki	7	6	1
zielonogórski ziemski	6	7	-1
Zielona Góra	5	8	-3
krośnieński	9	9	0
świebodziński	11	10	1
gorzowski ziemski	10	11	-1
wschowski	12	12	0
słubicki	13	13	0
sulęciński	14	14	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Wśród potencjalnych wyjaśnień zmiany liczby bezrobotnych w danych powiatach może być skala zgłoszeń zwolnień grupowych i dokonanych zwolnień grupowych².

Tabela 3. Skala zgłoszeń zwolnień grupowych i dokonane zwolnienia grupowe według powiatów w okresie X 2012 roku – IX 2013 roku.

wyszczególnienie	zgłoszenia zwolnień grupowych		zwolnienia grupowe	
	liczba zakładów pracy	liczba osób	liczba zakładów pracy	liczba osób
Gorzów Wielkopolski	8	81	10	112
gorzowski	2	49	3	60
krośnieński	2	25	2	25
międzyrzecki	5	298	12	286
nowosolski	7	315	9	211
słubicki	0	0	0	0
strzelecko-drezdenecki	1	8	0	0
sulęciński	1	2	1	2
świebodziński	1	124	1	2
wschowski	1	28	1	41
Zielona Góra	15	110	20	204
zielonogórski	3	35	7	41
żagański	6	181	6	39
żarski	2	36	2	36
Razem	54	1292	74	1059

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

² Zwolnienia grupowe pojawiają się w razie konieczności rozwiązania przez pracodawcę zatrudniającego co najmniej 20 pracowników stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, w drodze wypowiedzenia dokonanego przez pracodawcę, a także na mocy porozumienia stron, jeżeli w okresie nieprzekraczającym 30 dni zwolnienie obejmuje co najmniej: 1) 10 pracowników, gdy pracodawca zatrudnia mniej niż 100 pracowników; 2) 10% pracowników, gdy pracodawca zatrudnia co najmniej 100, jednakże mniej niż 300 pracowników; 3) 30 pracowników, gdy pracodawca zatrudnia co najmniej 300 lub więcej pracowników. Ustawa z dnia 13 marca 2003 roku o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz.U. Nr 90, poz. 844 z późn.zm.).

W okresie październik 2012 roku – wrzesień 2013 roku zamiar zwolnień grupowych zgłosiły 54 zakłady pracy, które obejmowały 1.292 osoby. Najwięcej osób, objętych zgłoszeniem odnotowano w powiatach: nowosolskim (315 osób), międzyrzeckim (298), żagańskim (181), świebodzińskim (124) oraz zielonogórskim grodzkim (110). Równocześnie zwolnień grupowych dokonały 74 zakłady pracy, a objęto nimi 1.059 osób. Najwięcej zwolnionych było w powiatach: międzyrzeckim (286 osób), nowosolskim (211), zielonogórskim grodzkim (204) oraz gorzowskim grodzkim (112). Niemniej jednak wartość współczynnika korelacji (między zmianą liczby bezrobotnych a skalą zgłoszeń zwolnień grupowych i dokonanych zwolnień) była bardzo niska i nie przekroczyła poziomu 0,2. Tym samym skala zwolnień grupowych nie była główną przyczyną zmiany liczby bezrobotnych w powiatach.

Stopa bezrobocia opisuje skalę bezrobocia na danym rynku pracy. Im większa, tym sytuacja jest trudniejsza. Według stanu na koniec września 2013 roku stopa bezrobocia w województwie lubuskim wyniosła 15,3% i była o 0,2 p.p. wyższa niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiecie strzelecko-dreźnieckim (25,2%), nowosolskim (24,1%), żagańskim (23,8%), krośnieńskim (23,7%) i międzyrzeckim (23,0%), najmniejszą zaś w powiecie zielonogórskim grodzkim (7,6%), gorzowskim grodzkim (8,7%), gorzowskim ziemskim (12,0%), słubickim (12,7%) i świebodzińskim (12,9%).

Tabela 4. Stopa bezrobocia (w %) według powiatów – stan na koniec września danego roku

Wyszczególnienie	IX 2012	IX 2013	Zmiana w p.p.
WOJ. LUBUSKIE	15,1	15,3	0,2
gorzowski	12,1	12,0	-0,1
Gorzów Wielkopolski	9,1	8,7	-0,4
krośnieński	23,3	23,7	0,4
międzyrzecki	20,4	23,0	2,6
nowosolski	23,8	24,1	0,3
słubicki	11,3	12,7	1,4
strzelecko-dreźniecki	23,9	25,2	1,3
sulęciński	14,4	15,1	0,7
świebodziński	11,5	12,9	1,4
wschowski	16,0	16,7	0,7
Zielona Góra	8,5	7,6	-0,9
zielonogórski	15,2	14,9	-0,3
żagański	24,4	23,8	-0,6
żarski	16,7	17,0	0,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

W okresie roku, tj. od września 2012 roku do września 2013 roku, nastąpił spadek stopy bezrobocia w pięciu powiatach, przy czym największy w powiecie zielonogórskim grodzkim (spadek o 0,9 p.p.). Największy wzrost stopy bezrobocia odnotowano w powiecie międzyrzeckim (wzrost o 2,6 p.p.).

Pozycja powiatów, biorąc pod uwagę stopę bezrobocia (od największej do najmniejszej), zmieniła się na korzyść w przypadku powiatu: gorzowskiego ziemskiego, żagańskiego i zielonogórskiego ziemskiego. Na niekorzyść zmiana wystąpiła w powiatach: strzelecko-dreźnieckim, nowosolskim, sulęcińskim, świebodzińskim i słubickim.

Tabela 5. Pozycje powiatów w zestawieniu liczby bezrobotnych (od największej do najmniejszej)

Powiaty	IX 2012	IX 2013	Zmiana pozycji ("-" niżej; "+" wyżej)
strzelecko-drezdenecki	2	1	1
nowosolski	3	2	1
żagański	1	3	-2
krośnieński	4	4	0
międzyrzecki	5	5	0
żarski	6	6	0
wschowski	7	7	0
sulęciński	9	8	1
zielonogórski	8	9	-1
świebodziński	11	10	1
słubicki	12	11	1
gorzowski	10	12	-2
Gorzów Wielkopolski	13	13	0
Zielona Góra	14	14	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Posiadając dane dotyczące liczby bezrobotnych i stopy bezrobocia można dokonać przeszacowania liczby pracujących³ i aktywnych zawodowo. Zestawienie przeszacowania powyższych kategorii przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Przeszacowanie liczby pracujących i aktywnych zawodowo – stan na koniec września danego roku

Wyszczególnienie	IX 2012			IX 2013			Zmiana 2013-2012		
	bezrobotni	aktywni zawodowo	pracujący	bezrobotni	aktywni zawodowo	pracujący	bezrobotni	aktywni zawodowo	pracujący
	w tysiącach								
WOJ. LUBUSKIE	57,8	382,8	325,0	58,0	379,1	321,1	0,2	-3,7	-3,9
gorzowski	2,9	24,0	21,1	3,0	25,0	22,0	0,1	1,0	0,9
Gorzów Wielkopolski	5,1	56,0	50,9	5,0	57,5	52,5	-0,1	1,4	1,5
krośnieński	4,2	18,0	13,8	4,2	17,7	13,5	0,0	-0,3	-0,3
międzyrzecki	4,5	22,1	17,6	5,0	21,7	16,7	0,5	-0,3	-0,8
nowosolski	6,9	29,0	22,1	6,8	28,2	21,4	-0,1	-0,8	-0,7
słubicki	2,0	17,7	15,7	2,1	16,5	14,4	0,1	-1,2	-1,3
strzelecko-drezdenecki	4,5	18,8	14,3	4,7	18,7	14,0	0,2	-0,2	-0,4
sulęciński	1,7	11,8	10,1	1,8	11,9	10,1	0,1	0,1	0,0
świebodziński	2,8	24,3	21,5	3,1	24,0	20,9	0,3	-0,3	-0,6
wschowski	2,2	13,8	11,6	2,2	13,2	11,0	0,0	-0,6	-0,6
Zielona Góra	5,0	58,8	53,8	4,5	59,2	54,7	-0,5	0,4	0,9
zielonogórski	4,7	30,9	26,2	4,6	30,9	26,3	-0,1	0,0	0,1
żagański	5,6	23,0	17,4	5,5	23,1	17,6	-0,1	0,2	0,3
żarski	5,7	34,1	28,4	5,7	33,5	27,8	0,0	-0,6	-0,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

³ W toku obliczania stopy bezrobocia rejestrowanego nie ujmuje się pracujących w tzw. służbach mundurowych (np. policja, wojsko, straż graniczna, itd.).

W przypadku największego spadku stopy bezrobocia, tj. w powiecie zielonogórskim grodzkim, zmiana wynikała z powstania większej liczby miejsc pracy (wzrost o ok. 0,9 tys.), niż wzrostu liczby osób aktywnych zawodowo (wzrost o ok. 0,4 tys. osób). W przypadku największego wzrostu stopy bezrobocia, tj. w powiecie międzyrzeckim, zmiana podyktowana była większym spadkiem liczby miejsc pracy (spadek o ok. 0,8 tys. osób), niż zmniejszenia liczby osób aktywnych zawodowo (spadek o ok. 0,3 tys.). Dokonując swoistego uogólnienia, w oparciu o współczynnik korelacji, można stwierdzić, że największy wpływ na zmianę liczby bezrobotnych miała zmiana liczby miejsc pracy (wartość współczynnika korelacji wyniosła -0,52), przy niewielkim wpływie zmiany liczby osób aktywnych zawodowo (wartość współczynnika korelacji wyniosła odpowiednio -0,26).

Płynność lokalnych rynków pracy

Swoistym wskaźnikiem płynności na lokalnych rynkach pracy jest stosunek nowozarejestrowanych w poszczególnych powiatach (tzw. napływ do bezrobocia) do liczby osób zarejestrowanych na początku okresu sprawozdawczego. Wskazuje on czy dany lokalny rynek pracy cechuje się większą płynnością, czy też obserwowana jest swoista stagnacja.

Tabela 7. Stosunek nowych rejestracji w poszczególnych powiatach (napływ) do liczby bezrobotnych zarejestrowanych na początku okresu sprawozdawczego

wyszczególnienie	liczba bezrobotnych - IX 2012	napływ w okresie X 2012 - IX 2013	Stosunek napływu do liczby bezrobotnych na początku okresu sprawozdawczego
Gorzów Wielkopolski	5138	10035	2,0
gorzowski ziemski	2871	5739	2,0
krośnieński	4215	6252	1,5
międzyrzecki	4481	6662	1,5
nowosolski	6906	8832	1,3
słubicki	1990	4068	2,0
strzelecko-drezdenecki	4500	6660	1,5
sulęciński	1685	3708	2,2
świebodziński	2791	4580	1,6
wschowski	2159	3908	1,8
Zielona Góra	4965	8186	1,6
zielonogórski ziemski	4740	7728	1,6
żagański	5626	9506	1,7
żarski	5735	9529	1,7
razem	57802	95393	1,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Największa wartość powyższego wskaźnika wystąpiła w powiatach: sulęcińskim, gorzowskim grodzkim i ziemskim oraz słubickim. W powiatach tych liczba nowych rejestracji dwukrotnie przewyższała liczbę bezrobotnych na początku okresu sprawozdawczego.

Tabela 8. Struktura napływu i odpływu według powiatów – w okresie od X 2012 roku do IX 2013 roku

wyszczególnienie	napływ	odpływ
Gorzów Wielkopolski	10,5%	10,7%
gorzowski ziemski	6,0%	5,9%
krośnieński	6,6%	6,6%
międzyrzecki	7,0%	6,4%
nowosolski	9,3%	9,4%
słubicki	4,3%	4,2%
strzelecko-drezdenecki	7,0%	6,8%
sulęciński	3,9%	3,8%
świebodziński	4,8%	4,5%
wschowski	4,1%	4,1%
Zielona Góra	8,6%	9,1%
zielonogórski ziemski	8,1%	8,3%
żagański	10,0%	10,1%
żarski	10,0%	10,0%
razem	100,0%	100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Biorąc pod uwagę strukturę napływu do bezrobocia i odpływu z bezrobocia, w okresie październik 2012 roku – wrzesień 2013 roku, według powiatów to odnotowujemy, że ich największa skala wystąpiła w powiatach: gorzowskim grodzkim (łącznie 10,5% całego napływu do bezrobocia oraz 10,7% całego odpływu z bezrobocia w województwie), żagańskim (odpowiednio 10,0% i 10,1%) oraz żarskim (po 10,0%).

Tym samym liczba bezrobotnych w danym powiecie nie jest w pełni tożsama z płynnością na lokalnych rynkach pracy.

Wśród nowozarejestrowanych można wyszczególnić osoby pracujące (w tym zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy) lub dotychczas nie pracujące oraz zarejestrowane po raz pierwszy lub po raz kolejny.

Tabela 9. Struktura napływu bezrobotnych w poszczególnych powiatach – w okresie od X 2012 roku do IX 2013 roku

Wyszczególnienie	Napływ ogółem	w tym			z tego	
		poprzednio pracujący	w tym zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	dotychczas nie pracujący	po raz pierwszy	po raz kolejny
Gorzów Wielkopolski	100,0%	83,0%	2,5%	17,0%	18,7%	81,3%
gorzowski	100,0%	81,2%	6,4%	18,8%	19,4%	80,6%
krośnieński	100,0%	81,1%	7,8%	18,9%	14,8%	85,2%
międzyrzecki	100,0%	84,6%	8,4%	15,4%	16,8%	83,2%
nowosolski	100,0%	80,8%	3,0%	19,2%	14,3%	85,7%
słubicki	100,0%	76,0%	3,2%	24,0%	15,5%	84,5%
strzelecko-drezdenecki	100,0%	79,7%	4,2%	20,3%	12,6%	87,4%
sulęciński	100,0%	84,2%	3,3%	15,8%	16,6%	83,4%
świebodziński	100,0%	75,7%	11,7%	24,3%	23,8%	76,2%
wschowski	100,0%	84,4%	11,9%	15,6%	16,9%	83,1%
Zielona Góra	100,0%	78,1%	8,7%	21,9%	19,8%	80,2%
zielonogórski	100,0%	77,3%	7,5%	22,7%	18,8%	81,2%
żagański	100,0%	84,5%	5,1%	15,5%	12,2%	87,8%
żarski	100,0%	81,8%	3,6%	18,2%	14,3%	85,7%
Razem	100,0%	81,1%	5,9%	18,9%	16,5%	83,5%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Największy udział osób dotychczas pracujących w napływie ogółem odnotowano w powiatach międzyrzeckim (84,6%), żagańskim (84,5%), wschowskim (84,4%) i sulęcińskim (84,2%). Największy odsetek osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy wystąpił w powiecie wschowskim (11,9%) i świebodzińskim (11,7%). Najwięcej osób dotychczas nie pracujących w napływie ogółem było w powiecie świebodzińskim (24,3%) i słubickim (24,0%). Równocześnie największy udział osób rejestrujących się po raz pierwszy był w powiecie świebodzińskim (23,8%), zaś po raz kolejny – w żagańskim (87,8%) i strzelecko-drezdeneckim (87,4%).

Wśród wielu przyczyn wyłączeń z rejestrów urzędów pracy (tzw. odpływ z bezrobocia) można wyróżnić 6 podstawowych grup, tj. z tytułu podjęcia pracy niesubsydiowanej, uczestnictwa w aktywnych formach wsparcia, odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji pracy i niepotwierdzenie gotowości do pracy, dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego, ukończenie wieku emerytalnego lub nabycie praw do świadczeń emerytalno-rentowych oraz pozostałe (tj. na przykład podjęcie nauki).

Tabela 10. Struktura odpływu w poszczególnych powiatach – w okresie od X 2012 roku do IX 2013 roku

wyszczególnienie	wyłączenia ogółem	w tym					
		praca niesubsydiowana	aktywne formy wsparcia	odmowa przyjęcia propozycji pracy lub niepotwierdzenie gotowości do pracy	dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego	ukończenie wieku emerytalnego oraz nabycie praw emerytalnych, rentowych lub przedemerytalnych	pozostałe
Gorzów Wielkopolski	100,0%	32,0%	13,7%	44,2%	6,3%	1,2%	2,6%
gorzowski	100,0%	35,3%	17,0%	37,2%	6,4%	1,5%	2,6%
krośnieński	100,0%	45,0%	17,4%	25,0%	6,7%	2,0%	4,0%
międzyrzecki	100,0%	43,5%	21,8%	22,0%	7,2%	2,2%	3,3%
nowosolski	100,0%	40,3%	19,7%	26,4%	7,6%	2,6%	3,2%
ślubicki	100,0%	38,6%	18,2%	34,6%	4,4%	1,5%	2,7%
strzelecko-drezdenecki	100,0%	41,9%	19,9%	25,6%	5,8%	2,0%	4,9%
sulęciński	100,0%	35,1%	22,5%	28,6%	8,5%	1,9%	3,3%
świebodziński	100,0%	42,4%	15,1%	28,3%	9,2%	2,5%	2,4%
wschowski	100,0%	33,1%	17,2%	36,8%	9,3%	1,5%	2,1%
Zielona Góra	100,0%	32,4%	18,5%	37,5%	4,7%	2,9%	4,0%
zielonogórski	100,0%	36,1%	17,1%	35,5%	6,1%	2,3%	2,8%
żagański	100,0%	30,0%	30,1%	27,8%	6,5%	2,0%	3,7%
żarski	100,0%	33,1%	25,0%	28,6%	7,4%	2,4%	3,5%
Razem	100,0%	36,4%	19,9%	31,6%	6,7%	2,1%	3,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Największy odsetek podjęć pracy niesubsydiowanej w strukturze odpływu z bezrobocia wystąpił w powiecie krośnieńskim (45,0%) i międzyrzeckim (43,5%), skierowania do aktywnych form wsparcia – żagańskim (30,1%) i żarskim (25,0%), odmowy przyjęcia propozycji pracy lub niepotwierdzenia gotowości do pracy – gorzowskim grodzkim (44,2%), dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego – wschowskim (9,3%) i świebodzińskim (9,2%), zaś ukończenia wieku emerytalnego lub nabycia praw do świadczeń emerytalno-rentowych – zielonogórskim grodzkim (2,9%) i nowosolskim (2,6%).

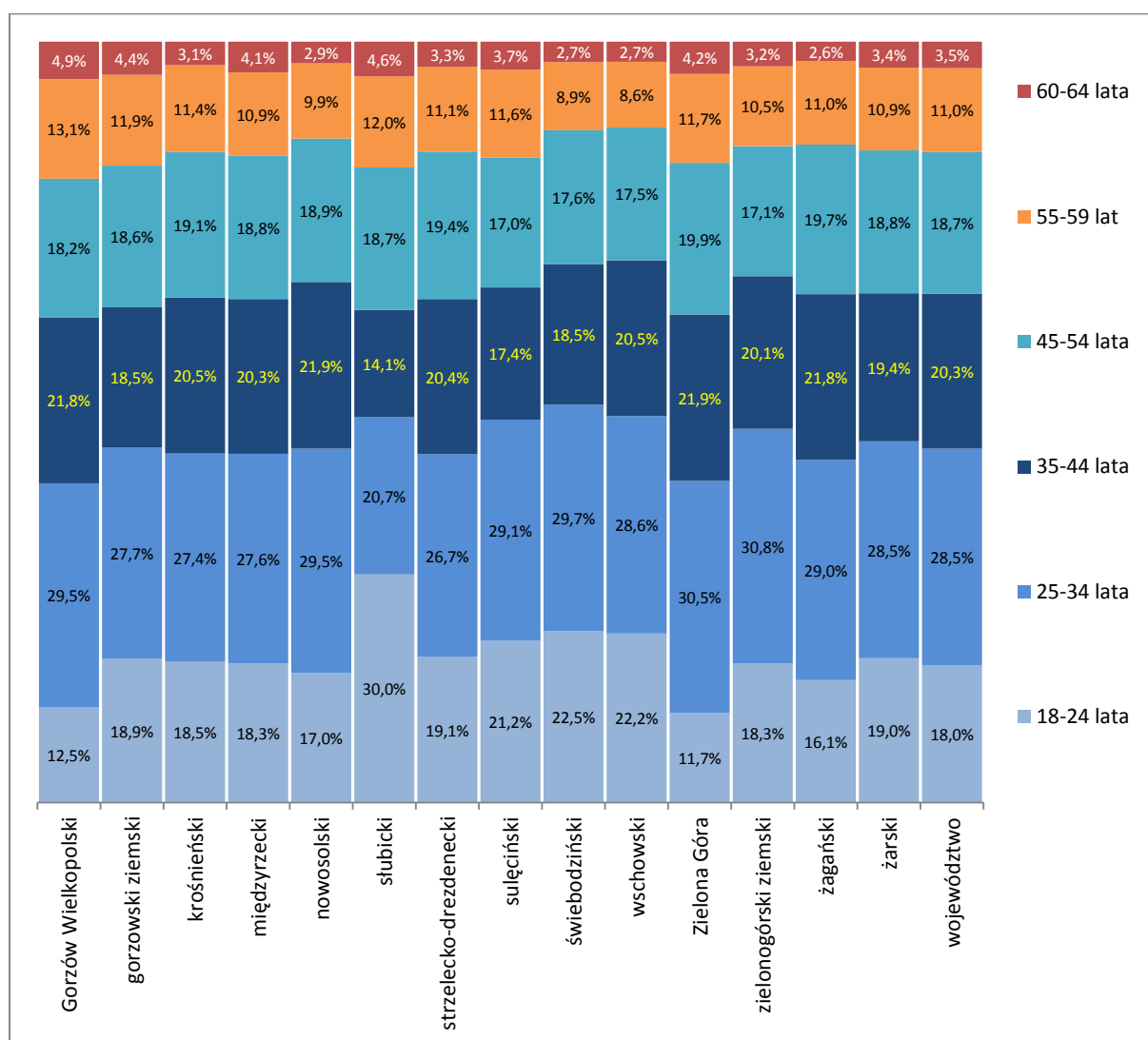
Nie odnotowano dwóch identycznych powiatów cechujących się pełną zgodnością wskaźnika płynności, skali nowych rejestracji i wyrejestrowań, struktury napływu do bezrobocia oraz odpływu z bezrobocia.

Struktury bezrobotnych

Wprawdzie nie odnotowano istotnej statystycznie zależności podstawowych struktur bezrobotnych (biorąc pod uwagę wiek, wykształcenie, staż pracy i czas pozostawania bez pracy według stanu na koniec września 2013 roku)⁴ od powiatu, to jednak odnotowano istotne różnice pomiędzy poszczególnymi powiatami.

Największy odsetek osób w wieku 18-24 lata wystąpił w powiecie słubickim (30,0% ogółu zarejestrowanych w tym powiecie), najmniejszy zaś w powiatach zielonogórskim grodzkim (11,7%) i gorzowskim grodzkim (12,5%).

Wykres 1. Struktura wieku według powiatów – stan na koniec września 2013 roku

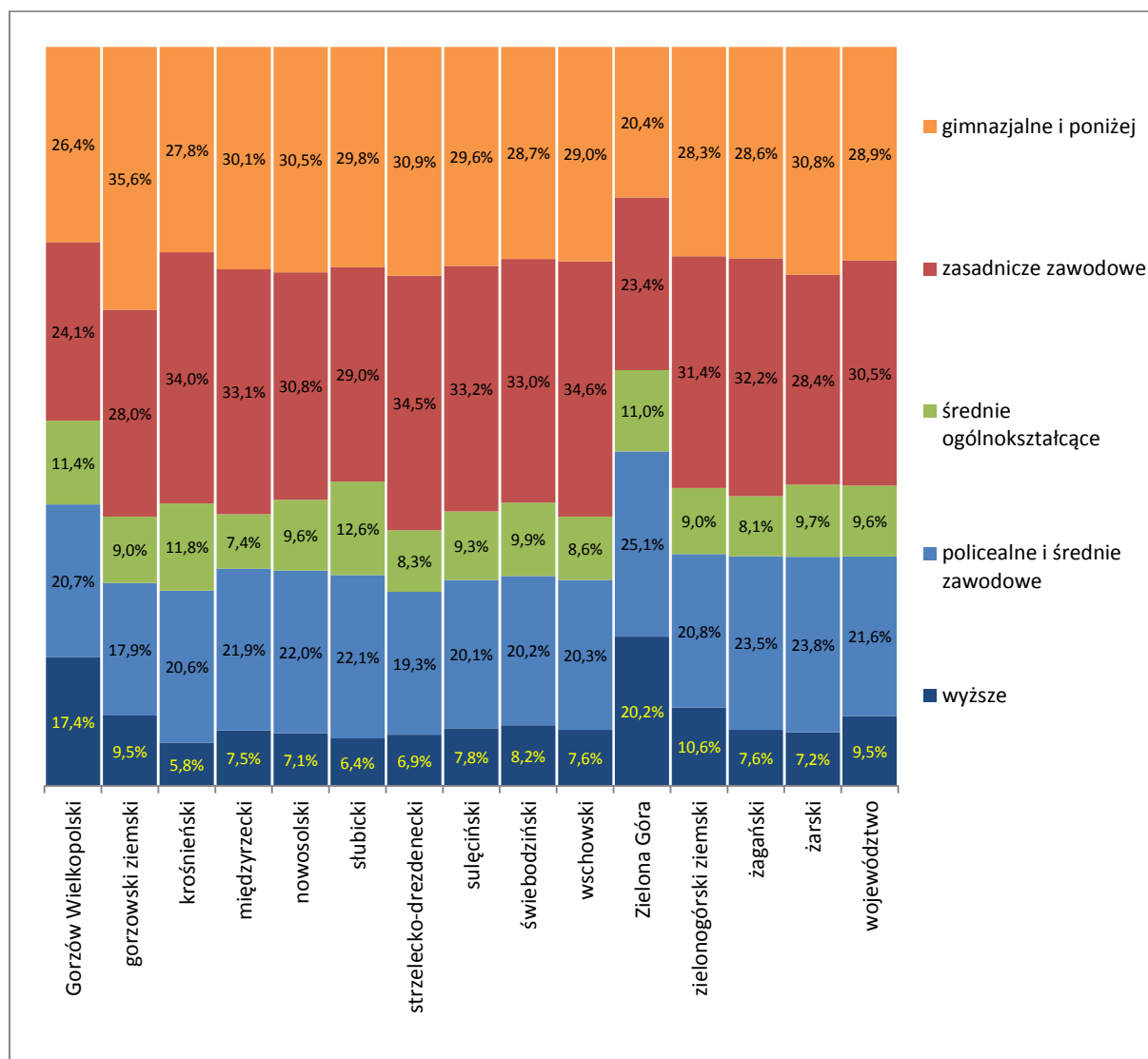
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Największy udział osób w wieku 25-34 lata był w powiatach zielonogórskim ziemskim (30,8%) i zielonogórskim grodzkim (30,5%), natomiast najmniejszy w powiecie słubickim (20,7%). W przypadku osób w wieku 35-44 lata największy odsetek stwierdzono w powiecie nowosolskim (21,9%), zielonogórskim grodzkim (21,9%), gorzowskim grodzkim (21,8%) i żagańskim (21,8%), najmniejszy zaś

⁴ Wartość współczynnika korelacji (Ckor) wyniosła dla: wieku – 0,121; wykształcenia – 0,185; stażu pracy – 0,123, czasu pozostawania bez pracy – 0,178.

w powiecie słubickim (14,1%). Osób w wieku 45-54 lat najwięcej było w powiatach zielonogórskim grodzkim (19,9%) i żagańskim (19,7%), najmniej zaś w powiecie zielonogórskim ziemskim (17,1%) i sulęcińskim (17,0%). Największy odsetek osób w wieku 55-59 lat wystąpił w powiecie gorzowskim grodzkim (13,1%), najmniejszy natomiast w powiecie świebodzińskim (8,9%) i wschowskim (8,6%). Największy udział osób powyżej 60 roku życia był w powiecie gorzowskim grodzkim (4,9%) i słubickim (4,6%), podczas gdy najmniejszy – w powiecie świebodzińskim i wschowskim (po 2,7%).

Wykres 2. Struktura według wykształcenia według powiatów – stan na koniec września 2013 roku

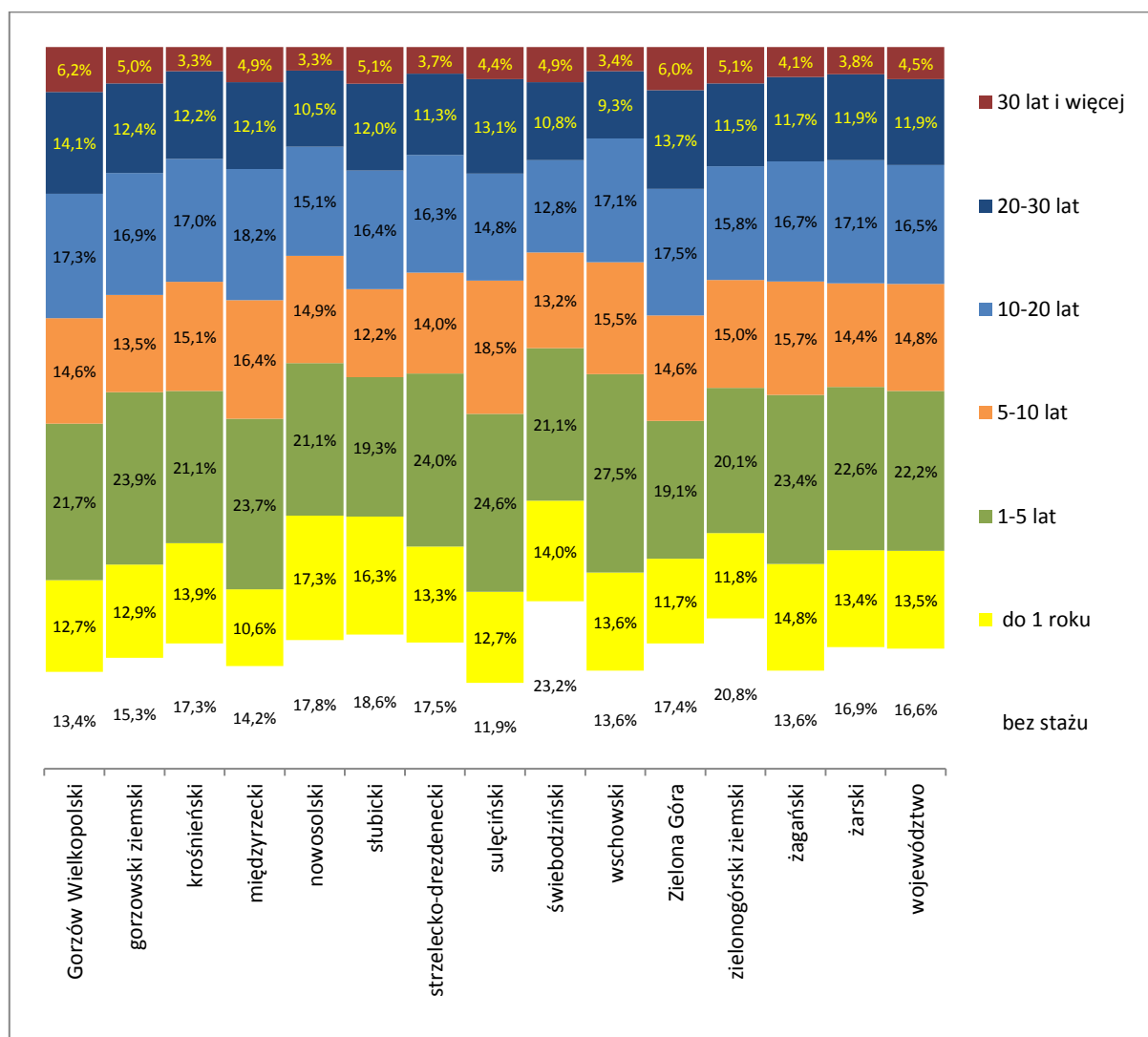

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Największy udział osób z wyższym wykształceniem wystąpił w powiatach: zielonogórskim grodzkim (20,2%) oraz gorzowskim grodzkim (17,4%), najmniej w powiecie krośnieńskim (5,8%). W przypadku osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym ich największy odsetek był w powiecie zielonogórskim grodzkim (25,1%), żarskim (23,8%) i żagańskim (23,5%). Największy udział osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym wystąpił w powiecie słubickim (12,6%) i krośnieńskim (11,8%), najmniej natomiast w międzyrzeckim (7,4%) i żagańskim (8,1%). Najwięcej osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym odnotowano w powiatach: wschowskim (34,6%), strzelecko-drezdeneckim (34,5%) i krośnieńskim (34,0%), najmniej – zielonogórskim grodzkim (23,4%) i gorzowskim grodzkim (24,1%). W przypadku wykształcenia gimnazjalnego i poniżej

największy udział był w powiecie gorzowskim ziemskim (35,6%), a najmniejszy w powiecie zielonogórskim grodzkim (20,4%).

Wykres 3. Struktura stażu pracy według powiatów – stan na koniec września 2013 roku

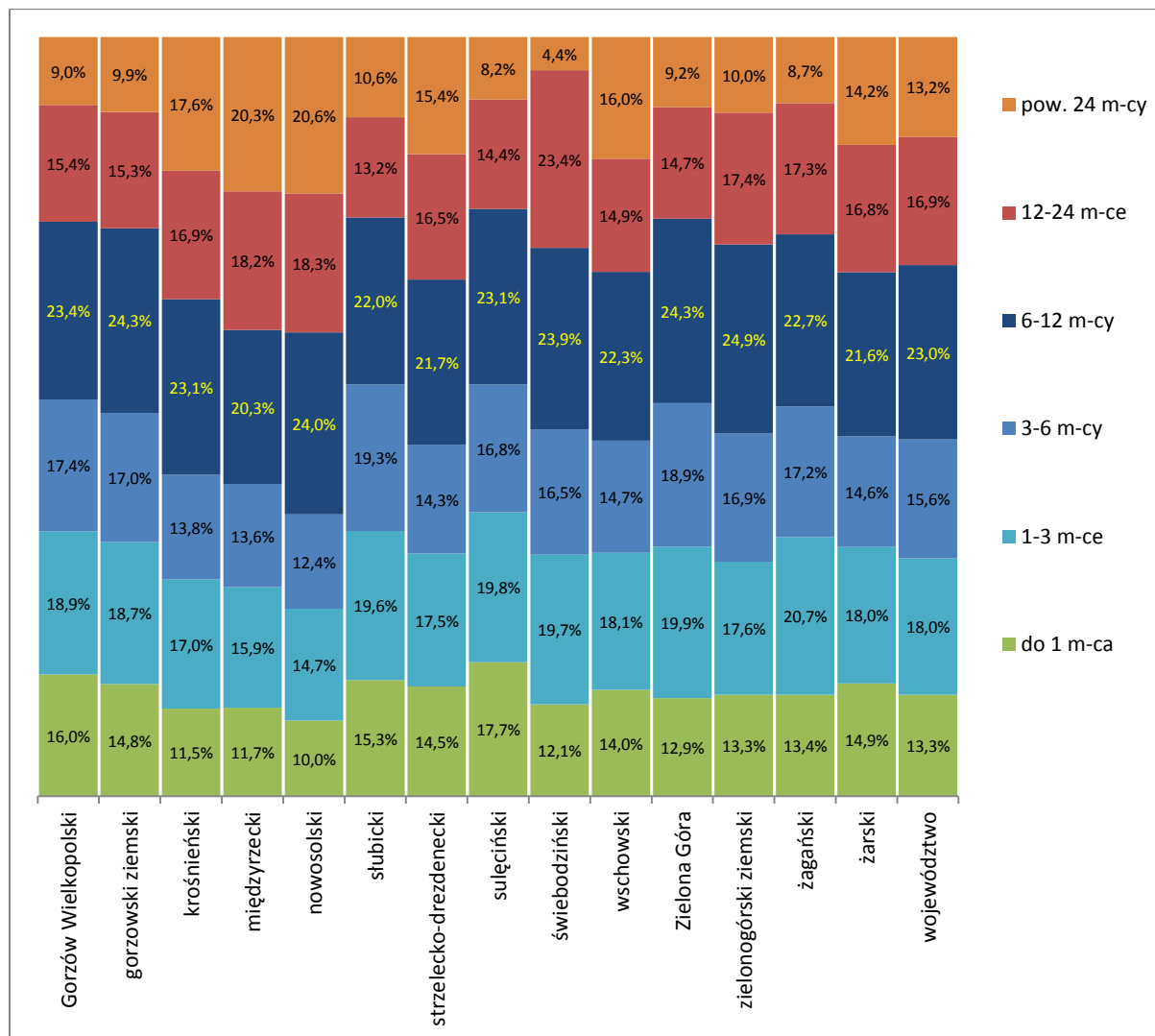
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Największy odsetek osób bez stażu pracy wystąpił w powiecie świebodzińskim (23,2%), najmniejszy natomiast w powiecie sulęcińskim (11,9%). Największy udział osób posiadających krótki staż pracy (do 1 roku) był w powiecie nowosolskim (17,3%), najmniejszy zaś w powiecie międzyrzeckim (10,6%). Grupa osób ze stażem od 1 roku do 5 lat najliczniejsza była w powiecie wschowskim (27,5%), zaś najmniej liczna w powiatach zielonogórskim grodzkim (19,1%) i słubickim (19,3%). Osób ze stażem pracy 5-10 lat najwięcej było w powiecie sulęcińskim (18,5%), najmniej zaś w powiecie słubickim (12,2%). Najwięcej osób ze stażem pracy 10-20 lat odnotowano w powiecie międzyrzeckim (18,2%), zaś najmniej – w powiecie świebodzińskim (12,8%). Największy udział osób ze stażem pracy 20-30 lat wystąpił w powiecie gorzowskim grodzkim (14,1%) i zielonogórskim grodzkim (13,7%), zaś najmniej – w powiecie wschowskim (9,3%). Największy odsetek osób posiadający najdłuższy staż pracy (powyżej 30 lat) był w powiecie gorzowskim grodzkim (6,2%) i zielonogórskim grodzkim (6,0%), najmniejszy natomiast w powiatach krośnieńskim i nowosolskim (po 3,3%).

Biorąc pod uwagę czas pozostawania bez pracy największy udział osób przebywających bez pracy do 1 miesiąca wystąpił w powiecie sulęcińskim (17,7%), najmniejszy natomiast w powiecie nowosolskim

(10,0%). Największy odsetek osób pozostających bez pracy od 1 do 3 miesięcy odnotowano w powiecie żagańskim (20,7%), najmniejszy zaś w powiecie nowosolskim (14,7%). Najwięcej osób poszukujących pracy od 3 do 6 miesięcy było w powiecie słubickim (19,3%) i zielonogórskim grodzkim (18,9%), najmniej – w powiecie nowosolskim (12,4%). Osób poszukujących pracy od 6 do 12 miesięcy najwięcej było w powiecie zielonogórskim ziemskim (24,9%), najmniej – międzyrzeckim (20,3%). Największy udział osób przebywających bez pracy od 12 do 24 miesięcy odnotowano w powiecie świebodzińskim (23,4%), najmniej – w powiecie słubickim (13,2%). Największy odsetek osób przebywających bez pracy powyżej 24 miesięcy wystąpił w powiecie nowosolskim (20,6%) i międzyrzeckim (20,3%), najmniejszy zaś w powiecie świebodzińskim (4,4%).

Wykres 4. Struktura czasu pozostawania bez pracy według powiatów – stan na koniec września 2013 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Czas poszukiwania pracy jest również jednym z podstawowych wskaźników sytuacji poszczególnych grup i kategorii osób bezrobotnych. Im większy odsetek osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy (umowna granica długotrwałego bezrobocia), tym większe problemy w poszukiwaniu zatrudnienia ma dana grupa lub kategoria. Dokonując odpowiedniego zestawienia odsetka osób długotrwale bezrobotnych według poszczególnych powiatów i podstawowych struktur bezrobotnych (tj. wiek, wykształcenie, staż pracy) można stwierdzić, iż największe trudności na lokalnym rynku pracy występują w przypadku trzech powiatów: krośnińskiego, międzyrzeckiego i nowosolskiego. Problem ten dotyczy zwłaszcza osób powyżej 45 roku życia, posiadających wykształcenie poniżej

zasadniczego zawodowego oraz policealne lub średnie zawodowe, o stażu pracy 5-30 lat. Problem ten przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Odsetek długotrwale bezrobotnych (przebywających bez pracy powyżej 12 miesięcy) w poszczególnych grupach struktury bezrobotnych według wieku, wykształcenia, stażu pracy i powiatów – stan na koniec września 2013 roku

Wyszczególnienie		Gorzów Wielkopolski	gorzowski ziemski	krośnieński	międzyrzecki	nowosolski	stubiński	strzelecko-drezdenecki	sulęciński	świebodziński	wschowski	Zielona Góra	zielonogórski ziemski	żagański	żarski
Wiek	18-24 lata	11,5%	13,1%	19,9%	22,8%	24,2%	15,8%	19,2%	11,5%	16,4%	14,5%	7,8%	14,8%	18,9%	16,9%
	25-34 lata	20,6%	25,4%	32,5%	38,4%	38,1%	22,2%	32,5%	20,3%	27,7%	34,7%	20,7%	28,4%	27,1%	31,8%
	35-44 lata	27,1%	28,3%	36,2%	41,9%	40,6%	28,4%	34,2%	24,8%	28,2%	31,1%	26,8%	30,0%	29,7%	35,4%
	45-54 lata	26,9%	29,4%	41,7%	44,0%	45,0%	29,9%	34,6%	26,7%	34,0%	36,9%	31,2%	32,5%	26,5%	34,4%
	55-59 lat	31,8%	29,0%	44,3%	46,6%	47,0%	25,7%	40,5%	34,3%	38,0%	43,3%	26,3%	29,4%	23,7%	36,8%
	60-64 lata	37,6%	34,6%	48,5%	47,8%	53,3%	38,3%	43,0%	40,0%	47,0%	46,6%	36,5%	38,3%	32,4%	40,0%
Wykształcenie	wyższe	23,8%	16,7%	23,7%	29,9%	26,8%	16,7%	20,4%	21,2%	20,6%	18,2%	19,1%	20,6%	20,1%	22,7%
	policealne i średnie zawodowe	24,2%	21,3%	33,4%	38,0%	36,4%	25,8%	28,7%	17,8%	22,6%	27,0%	26,5%	25,1%	25,7%	27,5%
	średnie ogólnokształcące	23,9%	20,4%	28,8%	30,1%	36,5%	21,2%	31,3%	19,6%	21,4%	26,3%	21,1%	24,8%	24,4%	28,5%
	zasadnicze zawodowe	25,9%	28,7%	36,3%	39,8%	40,6%	27,2%	33,9%	24,3%	29,8%	32,7%	28,1%	30,4%	26,6%	32,0%
	gimnazjalne i poniżej	23,6%	27,9%	37,9%	41,9%	42,6%	21,4%	34,7%	25,5%	33,3%	36,2%	22,3%	28,9%	27,6%	35,5%
Staż pracy ogółem	bez stażu	18,9%	22,2%	32,1%	34,4%	36,1%	16,5%	28,1%	20,1%	24,5%	25,1%	18,9%	26,3%	27,5%	29,3%
	do 1 roku	17,1%	24,8%	29,4%	38,0%	42,3%	25,1%	35,8%	15,2%	30,4%	29,8%	18,2%	23,2%	24,7%	28,8%
	1-5 lat	23,1%	24,8%	31,0%	38,1%	39,1%	21,2%	30,9%	22,8%	25,6%	29,9%	23,9%	27,2%	27,3%	29,6%
	5-10 lat	25,7%	24,1%	40,0%	40,3%	37,6%	26,4%	33,7%	22,5%	24,4%	32,3%	26,1%	30,9%	26,2%	32,7%
	10-20 lat	26,8%	29,5%	41,0%	42,9%	40,4%	27,9%	34,1%	23,4%	32,9%	35,5%	28,8%	30,4%	27,4%	32,3%
	20-30 lat	31,6%	26,9%	36,6%	41,1%	40,9%	31,2%	33,5%	29,0%	31,3%	33,7%	29,3%	29,8%	23,8%	35,0%
	30 lat i więcej	28,2%	21,5%	24,8%	26,3%	27,4%	18,3%	23,0%	29,5%	33,6%	30,1%	17,7%	15,9%	17,6%	29,2%
Ogółem		24,3%	25,2%	34,5%	38,6%	38,9%	23,8%	32,0%	22,7%	27,8%	30,9%	23,9%	27,3%	26,0%	31,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Uwaga: Kolor czerwony oznacza największe wartości, zaś kolor zielony – najmniejsze. Kolorystykę ustalono dla całej tabeli.

Jednym z czynników mogących wyjaśniać zróżnicowanie podstawowych struktur bezrobotnych może być sytuacja na lokalnym rynku pracy, opisywana przez stopę bezrobocia. W związku z powyższym dokonano zestawienia udziału poszczególnych grup w danych kategoriach struktur, biorąc pod uwagę wartość stopy bezrobocia w powiatach.

Biorąc pod uwagę wiek odnotowano mocną relację ze stopą bezrobocia w przypadku grupy wiekowej 60-64 lata (wartość współczynnika korelacji wyniosła -0,59). Im wyższa stopa bezrobocia w powiecie, tym występował mniejszy odsetek osób w tej grupie wiekowej. Słabe relacje odnotowano dla grup wiekowych od 35 do 59 roku życia. Brak istotności statystycznej wystąpił w grupach wiekowych od 18 do 34 roku życia.

Tabela 12. Wartości współczynnika korelacji dla udziału poszczególnych grup wiekowych w strukturze bezrobotnych w relacji do stopy bezrobocia – stan na koniec września 2013 roku

Wiek	Wartość współczynnika korelacji (Rxy)
18-24 lata	0,05
25-34 lata	-0,10
35-44 lata	0,27
45-54 lata	0,29
55-59 lata	-0,30
60-64 lata	-0,59

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Istotny związek ze stopą bezrobocia wystąpił w przypadku wykształcenia wyższego i zasadniczego zawodowego. W pierwszym przypadku (przy wartości współczynnika korelacji na poziomie -0,71) im wyższa stopa bezrobocia w powiecie, tym odsetek osób posiadających wykształcenie wyższe był niższy. Natomiast w przypadku wykształcenia zasadniczego zawodowego (wartość współczynnika korelacji wyniosła 0,72) im wyższa stopa bezrobocia w powiecie, tym udział osób z tym wykształceniem był wyższy. Mocny związek wystąpił również dla wykształcenia średniego ogólnokształcącego (odpowiednio -0,47).

Tabela 13. Wartości współczynnika korelacji dla udziału poszczególnych grup wykształcenia w strukturze bezrobotnych w relacji do stopy bezrobocia – stan na koniec września 2013 roku

Wykształcenie	Wartość współczynnika korelacji (Rxy)
wyższe	-0,71
policealne i średnie zawodowe	-0,04
średnie ogólnokształcące	-0,47
zasadnicze zawodowe	0,72
gimnazjalne i poniżej	0,35

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Najwyższa wartość współczynnika korelacji wystąpiła dla osób, posiadających staż pracy powyżej 30 lat, osiągając poziom -0,79. Tym samym im była wyższa stopa bezrobocia w powiecie, tym udział osób legitymujących się 30 letnim stażem pracy był mniejszy. Równocześnie mocny związek wystąpił dla osób ze stażem pracy 20-30 lat (odpowiednio -0,49). Słaby związek odnotowano dla stażu pracy do 10 lat.

Tabela 14. Wartości współczynnika korelacji dla udziału poszczególnych grup stażu pracy w strukturze bezrobotnych w relacji do stopy bezrobocia – stan na koniec września 2013 roku

Staż pracy	Wartość współczynnika korelacji (Rxy)
bez stażu	-0,09
do 1 roku	0,26
1-5 lat	0,31
5-10 lat	0,27
10-20 lat	0,05
20-30 lat	-0,49
30 lat i więcej	-0,79

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

W największej liczbie grup związek o przynajmniej mocnym charakterze odnotowano dla czasu pozostawania bez pracy. I tak najmocniejszy wystąpił w przypadku czasu pozostawania bez pracy od 3 do 6 miesięcy (wartość współczynnika korelacji wyniosła -0,76), co oznacza, że im w powiecie była wyższa stopa bezrobocia, tym odsetek osób w tej grupie czasowej był mniejszy. Równocześnie, kolejnym pod względem wartości, był ponad 24 miesięczny czas pozostawania bez pracy (odpowiednio 0,69). Oznacza to, że im wyższa była w powiecie stopa bezrobocia, tym udział osób przebywających bez pracy ponad 24 miesiące był wyższy.

Tabela 15. Wartości współczynnika korelacji dla udziału poszczególnych grup czasu pozostawania bez pracy w strukturze bezrobotnych w relacji do stopy bezrobocia – stan na koniec września 2013 roku

Czas pozostawiania bez pracy w miesiącach	Wartość współczynnika korelacji (Rxy)
do 1	-0,47
1-3	-0,56
3-6	-0,76
6-12	-0,46
12-24	0,27
pow. 24	0,69

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

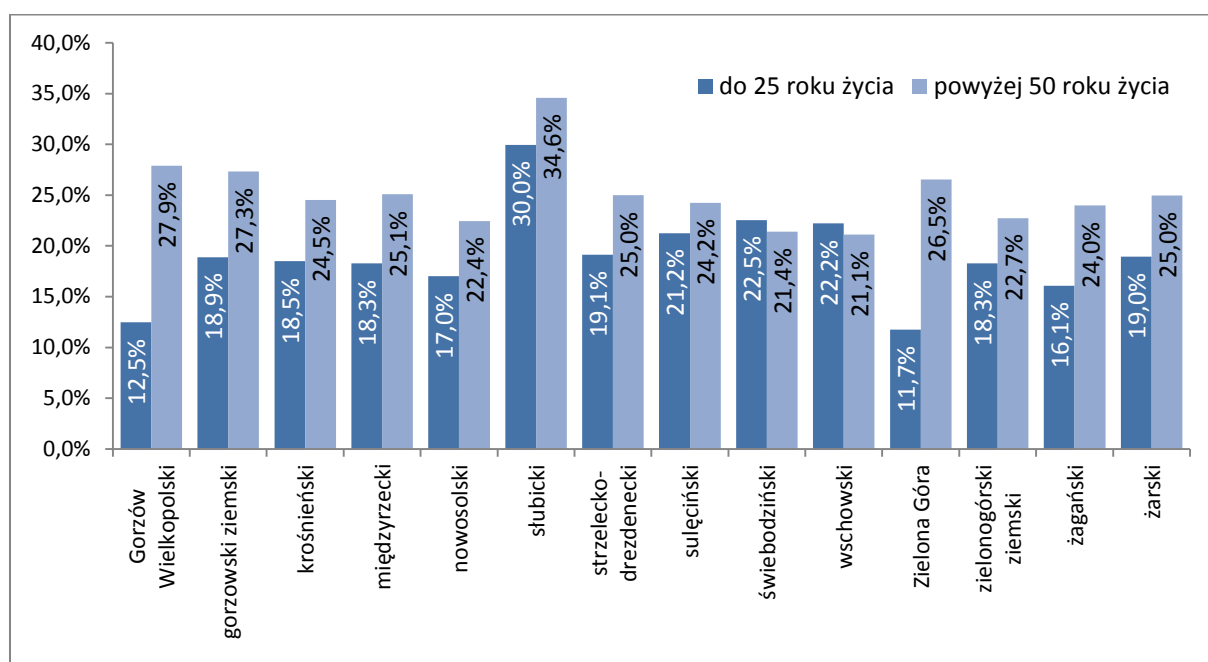
Mocny związek odnotowano także dla grup osób przebywających bez pracy do 3 miesięcy oraz od 6 do 12 miesięcy (współczynnik korelacji kształtował się w przedziale od -0,46 do -0,56). Tym samym im wyższa była stopa bezrobocia w powiecie, tym niższy był udział osób w powyższych grupach czasowych.

Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy⁵ wymienia kategorie i grupy bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Największy odsetek osób do 25 roku życia, według stanu na koniec września 2013 roku, odnotowano w powiecie słubickim (30,0%), najmniejszy natomiast w powiecie zielonogórskim grodzkim (11,7%) oraz gorzowskim grodzkim (12,5%). Równocześnie największy odsetek osób powyżej 50 roku życia wystąpił w powiecie słubickim (34,6%), a najmniejszy w powiecie wschowskim (21,1%) i świebodzińskim (21,4%).

Wykres 5. Odsetek bezrobotnych do 25 roku życia i powyżej 50 roku życia według powiatów – stan na koniec września 2013 roku

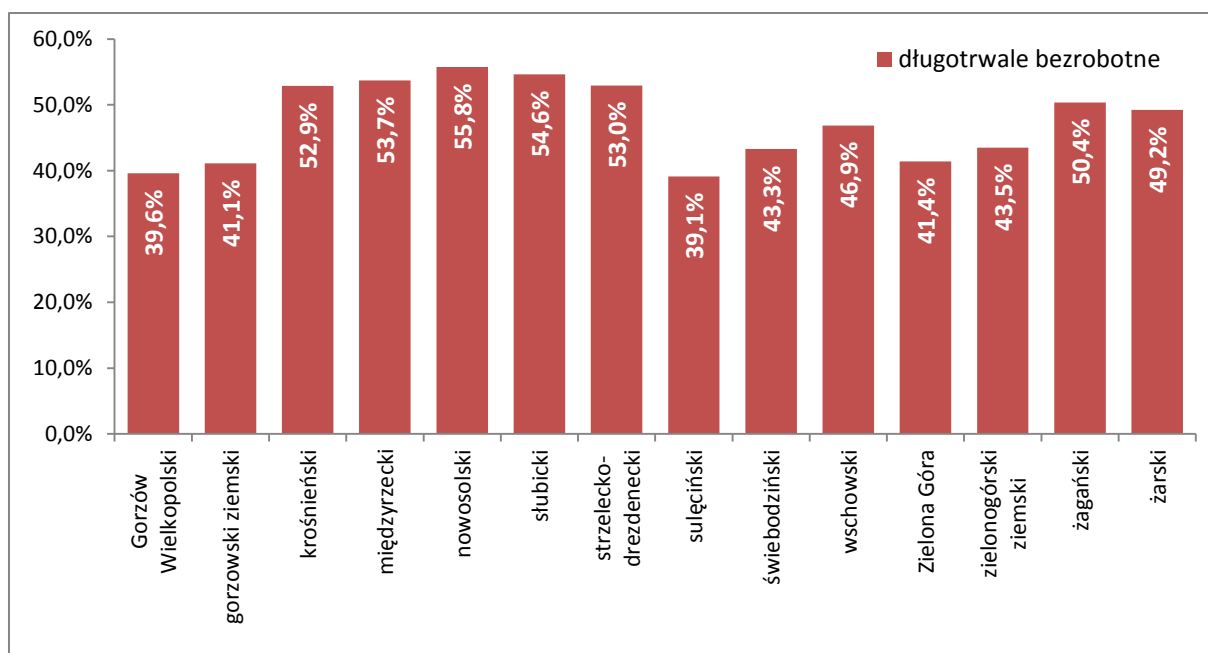
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Warto zwrócić uwagę, że w zdecydowanej większości powiatów udział osób powyżej 50 roku życia przewyższa odsetek osób do 25 roku życia. Wyjątkiem były powiaty świebodziński i wschowski. Największa dysproporcja wystąpiła w powiecie gorzowskim grodzkim (15,4 p.p.) i zielonogórskim grodzkim (14,8 p.p.).

W ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy osoby przebywające bez pracy 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat uznaje się za długotrwale bezrobotne. Największy udział osób długotrwale bezrobotnych odnotowano w powiecie nowosolskim (55,8%) i słubickim (54,6%), najmniejszy zaś w powiecie sulęcińskim (39,1%) i gorzowskim grodzkim (39,6%). Warto zwrócić uwagę, że ponad pięćdziesięcioprocentowy udział długotrwale bezrobotnych odnotowano w sześciu powiatach lubuskich. Oprócz wyżej wymienionych były to również powiaty: międzyrzecki (53,7%), strzelecko-drezdenecki (53,0%), krośnieński (52,9%) oraz żagański (50,4%).

⁵ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (j.t. Dz.U. z 2013 roku, poz. 674 z późn.zm.).

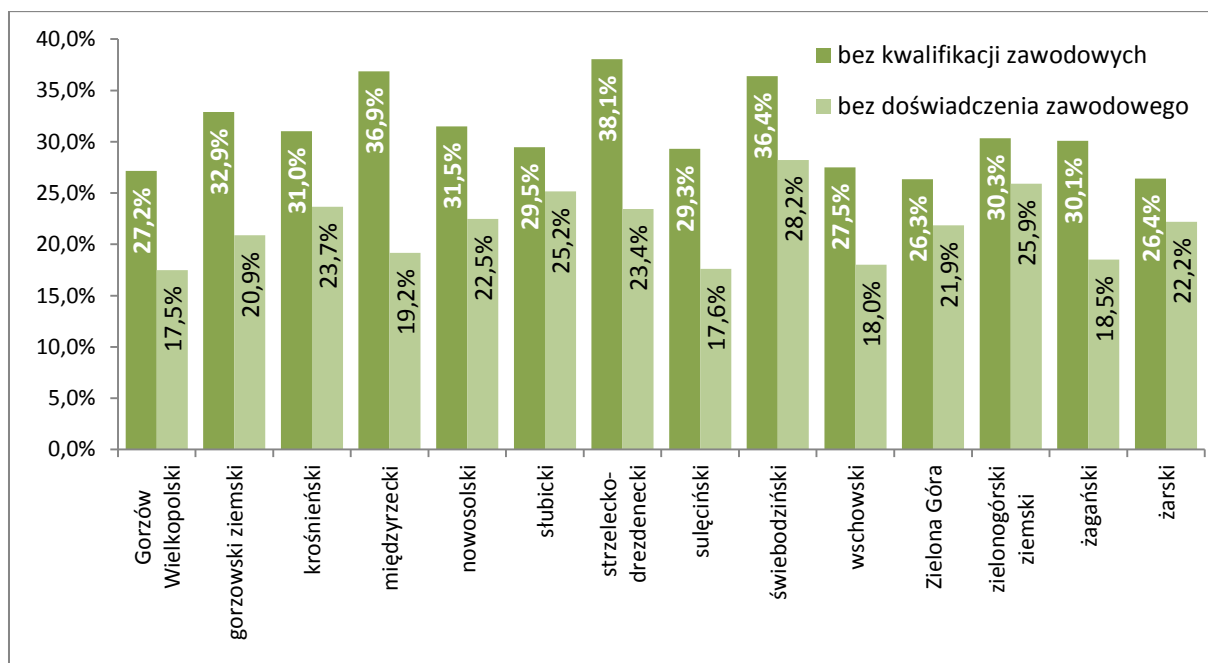
Wykres 6. Odsetek długotrwale bezrobotnych według powiatów – stan na koniec września 2013 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Największy udział osób bez kwalifikacji zawodowych wystąpił w powiecie strzelecko-drezdeneckim (38,1%), najmniejszy zaś w zielonogórskim grodzkim (26,3%) i żarskim (26,4%).

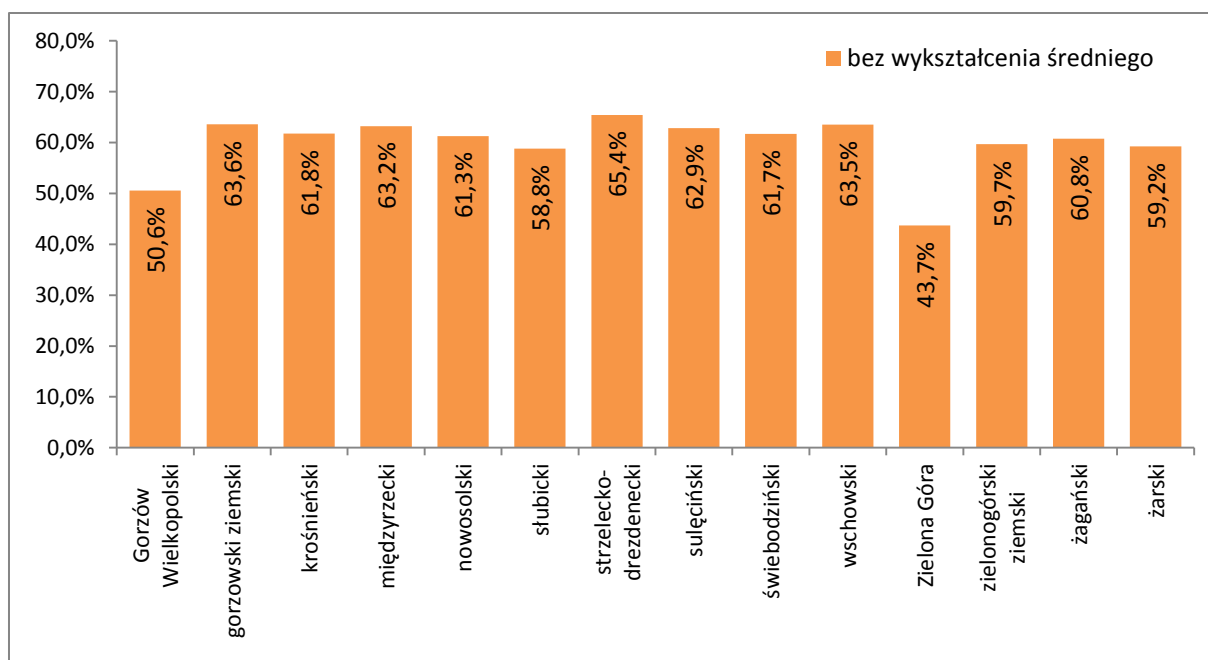
Wykres 7. Odsetek bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych i bez doświadczenia zawodowego według powiatów – stan na koniec września 2013 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Największy odsetek osób bez doświadczenia zawodowego był w powiecie świebodzińskim (28,2%), najmniejszy – w powiecie gorzowskim grodzkim (17,5%) i sulcińskim (17,6%).

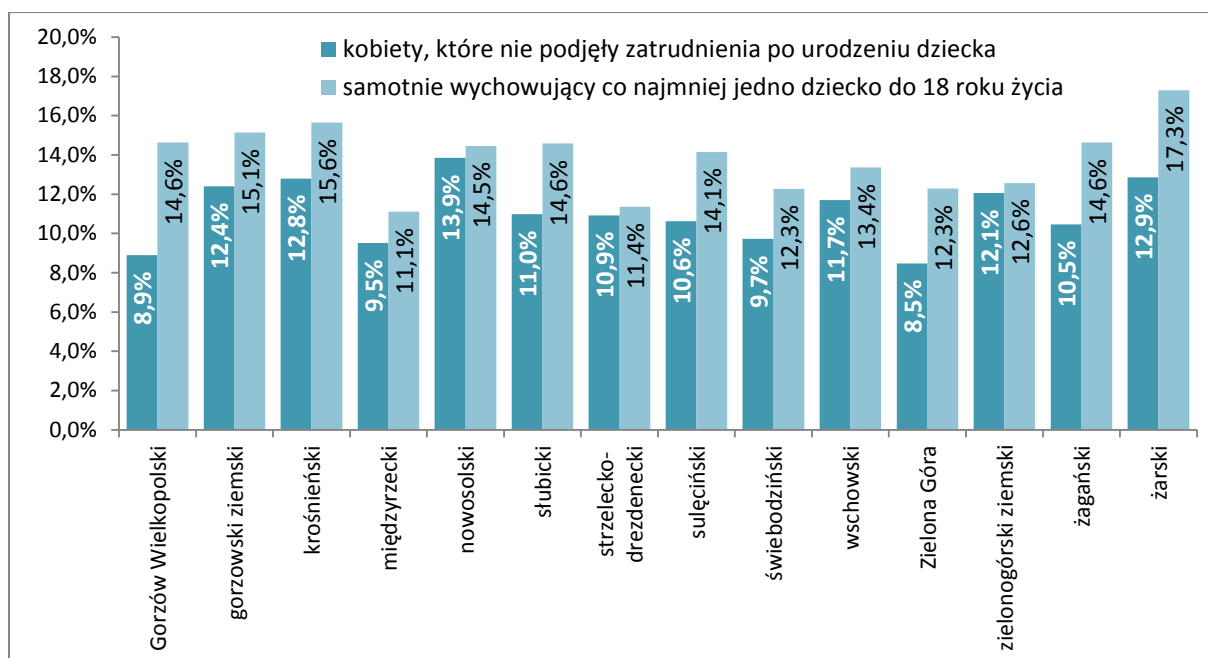
Wykres 8. Odsetek osób bez wykształcenia średniego według powiatów – stan na koniec września 2013 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Największy udział bezrobotnych bez wykształcenia średniego odnotowano w powiecie strzelecko-drezdeneckim (65,4%), najmniejszy zaś w powiecie zielonogórskim grodzkim (43,7%).

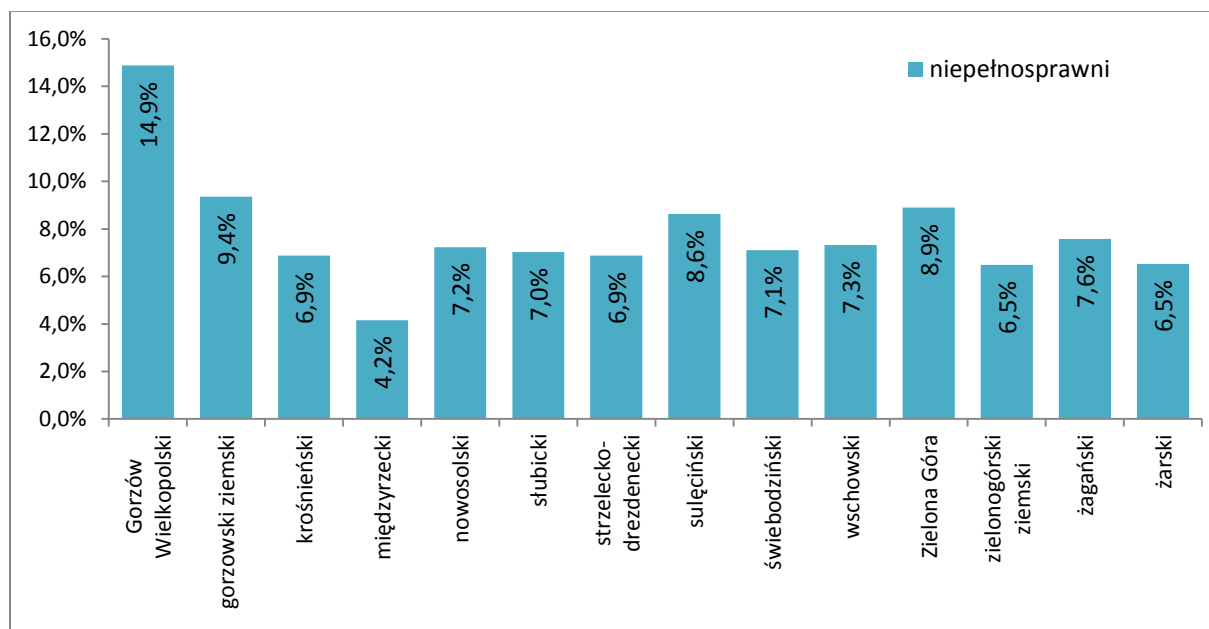
Wykres 9. Odsetek bezrobotnych kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka oraz bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia według powiatów – stan na koniec września 2013 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Największy odsetek, wśród ogółu bezrobotnych, kobiet które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka wystąpił w powiecie nowosolskim (13,9%), najmniejszy natomiast w powiecie zielonogórskim grodzkim (8,5%) oraz gorzowskim grodzkim (8,9%). W przypadku bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko największy udział był w powiecie żarskim (17,3%), natomiast najmniejszy – w powiecie międzyrzeckim (11,1%) oraz strzelecko-drezdeneckim (11,4%).

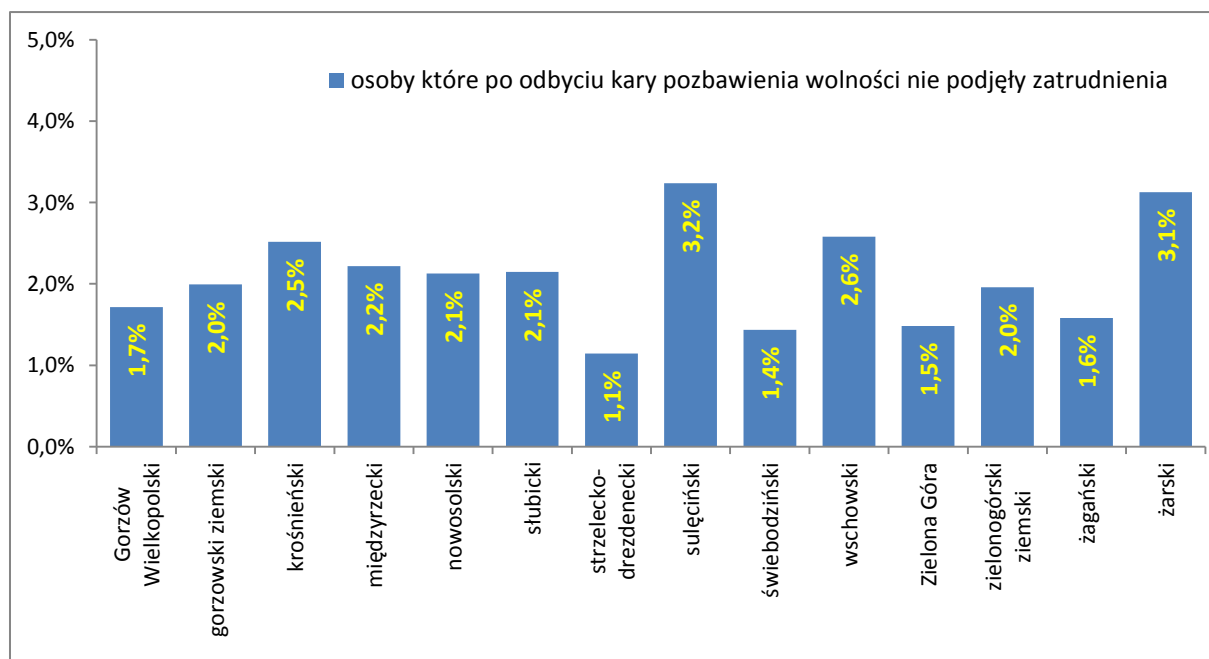
Wykres 10. Odsetek bezrobotnych niepełnosprawnych według powiatów – według stanu na koniec września 2013 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Zdecydowanie największy udział bezrobotnych niepełnosprawnych był w powiecie gorzowskim grodzkim (14,9%), najmniejszy – w powiecie międzyrzeckim (4,2%).

Wykres 11. Odsetek bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia według powiatów – stan na koniec września 2013 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Największy udział bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia odnotowano w powiecie sulcińskim (3,2%) i żarskim (3,1%), najmniejszy natomiast w powiecie strzelecko-drezdeneckim (1,1%).

Czas poszukiwania pracy jest jednym z podstawowych wskaźników opisujących sytuację na rynku pracy poszczególnych grup bezrobotnych. Także i w tym przypadku dokonano zestawienia bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy, biorąc pod uwagę udział osób poszukujących pracy dłużej niż 12 miesięcy.

Tabela 16. Odsetek osób poszukujących pracy powyżej 12 miesięcy w poszczególnych grupach bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy według powiatów – stan na koniec września 2013 roku

Wyszczególnienie	do 25 roku życia	długo trwale	pow. 50 roku życia	bez kwalifikacji zawodowych	bez doświadczenia zawodowego	bez wykształcenia średniego	samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia	niepełnosprawni
Gorzów Wielkopolski	11,5%	59,9%	31,9%	23,0%	17,9%	24,7%	30,4%	15,3%	35,1%
gorzowski ziemski	13,1%	60,4%	29,3%	28,3%	24,1%	28,2%	34,6%	22,0%	35,0%
krośnieński	19,9%	65,3%	43,7%	35,5%	30,6%	37,0%	42,2%	38,7%	43,1%
międzyrzecki	22,8%	71,9%	46,7%	38,3%	34,5%	40,8%	45,1%	42,3%	41,8%
nowosolski	24,2%	69,7%	45,5%	38,8%	36,8%	41,6%	48,1%	33,8%	41,2%
stubiński	15,8%	42,3%	22,3%	28,0%	18,4%	24,3%	31,1%	15,9%	25,7%
strzelecko-drezdenecki	19,2%	60,2%	37,8%	33,6%	31,2%	34,2%	42,8%	13,0%	31,4%
sulciński	11,5%	57,9%	32,6%	23,1%	17,1%	24,8%	31,7%	19,3%	28,9%
świebodziński	16,4%	63,5%	36,7%	27,2%	25,3%	31,5%	38,8%	27,3%	32,6%
wschowski	14,5%	64,6%	42,4%	32,0%	25,6%	34,3%	42,1%	28,6%	34,0%
Zielona Góra	7,8%	57,4%	29,2%	22,1%	17,9%	25,4%	29,1%	10,6%	33,1%
zielonogórski ziemski	14,8%	62,5%	31,0%	27,0%	25,7%	29,7%	34,7%	21,1%	35,9%
żagański	18,9%	51,6%	24,1%	25,4%	25,9%	27,0%	34,7%	18,4%	30,5%
żarski	16,9%	62,7%	37,0%	24,2%	30,0%	33,8%	36,9%	22,9%	31,8%
województwo	17,3%	61,9%	35,4%	30,0%	27,3%	32,5%	37,9%	25,3%	34,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Uwaga: kolor czerwony oznacza największe wartości, zaś kolor zielony – najmniejsze. Kolorystykę ustalono według kolumn (tj. grup bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy)

Także w tym przypadku z zestawienia wynika, że najtrudniejsza sytuacja, w poszczególnych omawianych wyżej grupach bezrobotnych, wystąpiła w trzech powiatach województwa lubuskiego, tj. w powiecie krośnieńskim, międzyrzeckim i nowosolskim.

Tabela 17. Zestawienie wartości minimalnych i maksymalnych, rozpiętości i odchylenia standardowego według grup bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy – według stanu na koniec września 2013 roku

Wyszczególnienie	Min.	Max.	Rozpiętość (max.-min.) [p.p.]	Max./min.	Odchylenie standardowe
do 25 roku życia	11,7%	30,0%	18,2	2,55	4,4%
długotrwale bezrobotne	39,1%	55,8%	16,6	1,43	6,0%
kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	8,5%	13,9%	5,4	1,64	1,6%
powyżej 50 roku życia	21,1%	34,6%	13,5	1,64	3,4%
bez kwalifikacji zawodowych	26,3%	38,1%	11,7	1,44	3,9%
bez doświadczenia zawodowego	17,5%	28,2%	10,7	1,61	3,3%
bez wykształcenia średniego	43,7%	65,4%	21,7	1,50	5,8%
samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	11,1%	17,3%	6,2	1,56	1,7%
które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	1,1%	3,2%	2,1	2,83	0,6%
niepełnosprawni	4,2%	14,9%	10,7	3,58	2,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Uwaga: Kolor czerwony oznacza największe wartości, kolor niebieski – najmniejsze. Kolorystyka ustalona według kolumn.

Sytuacja na powiatowych rynkach pracy jest zróżnicowana biorąc pod uwagę grupy bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Jeżeli weźmiemy pod uwagę rozpiętość wartości minimalnych i maksymalnych to zauważyć możemy, iż największa występuje w przypadku bezrobotnych bez wykształcenia średniego (21,7 p.p.), najmniejsza – osób które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia (2,1 p.p.). Jeżeli zaś weźmiemy pod uwagę stosunek wartości maksymalnej do minimalnej to największe wartości przyjmowane były w przypadku bezrobotnych niepełnosprawnych (3,58), najmniejsze zaś długotrwale bezrobotnych (1,43) i bez kwalifikacji zawodowych (1,44). Największą wartość odchylenia standardowego odnotowano dla długotrwale bezrobotnych (6,0%) i bez wykształcenia średniego (5,8%), najmniejszą natomiast – osób, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia (0,6%).

Tabela 18. Wartości współczynnika korelacji dla relacji stopy bezrobocia oraz wyszczególnionych grup bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy – stan na koniec września 2013 roku

Wyszczególnienie	Wartość współczynnika korelacji (Rxy)
do 25 roku życia	0,05
długotrwale bezrobotne	0,77
kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	0,45
powyżej 50 roku życia	-0,37
bez kwalifikacji zawodowych	0,49
bez doświadczenia zawodowego	-0,03
bez wykształcenia średniego	0,65
samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	-0,06
które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	0,05
niepełnosprawni	-0,59

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Sytuację na lokalnych rynkach pracy opisuje stopa bezrobocia. Przyjmując wysokie wartości wskazuje na trudną sytuację, jeżeli zaś niskie – dobrą. Biorąc powyższe pod uwagę zbadano związek między

skalą bezrobocia na lokalnych rynkach pracy, a odsetkiem bezrobotnych w poszczególnych kategoriach i grupach bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Najmocniejszy związek stopy bezrobocia w powiecie wystąpił ze skalą długotrwałego bezrobocia (wartość współczynnika korelacji wyniosła 0,77). Tym samym im większa skala bezrobocia w powiecie, tym większy był poziom długotrwałego bezrobocia. Mocny związek wystąpił również w przypadku bezrobotnych bez wykształcenia średniego (odpowiednio wartość współczynnika wyniosła 0,65, tzn. im wyższa stopa bezrobocia w powiecie, tym większy był udział bezrobotnych bez wykształcenia średniego) oraz niepełnosprawnych (-0,59, tzn. im wyższa stopa bezrobocia, tym mniejszy był udział w strukturze bezrobotnych osób niepełnosprawnych). Słabe związki odnotowano dla osób bez kwalifikacji zawodowych i kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka (odpowiednio 0,49 i 0,45, tzn. im wyższa stopa bezrobocia, tym większy był udział tych grup bezrobotnych) oraz osób powyżej 50 roku życia (odpowiednio -0,37, tzn. im wyższa stopa bezrobocia tym mniejszy odsetek osób powyżej 50 roku życia). W przypadku osób do 25 roku życia, bez doświadczenia zawodowego, samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia oraz osób, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia – wartość współczynnika korelacji przyjmowała niskie wartości, nie przekraczające poziomu 0,2. Oznacza to, że sytuacja na lokalnych rynkach pracy, wyrażona wartością stopy bezrobocia, nie miała wpływu na udział bezrobotnych w tych grupach wśród ogółu bezrobotnych w powiecie.

Kwalifikacje bezrobotnych

Powiatowe rynki pracy różnicują się biorąc pod uwagę kwalifikacje (zawód) bezrobotnych. Dokonując zestawienia bezrobotnych zarejestrowanych na koniec I półrocza 2013 roku w ramach wielkich grup zawodów według powiatów odnotowano w ich ramach nawet ponad 6-krotną różnicę między wartościami minimalnymi a maksymalnymi. Wartość współczynnika korelacji wyniosła 0,259, co wskazuje, iż zależność jest istotna statystycznie.

Tabela 19. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych na koniec I półrocza 2013 roku w ramach wielkich grup zawodów według powiatów

Wyszczególnienie	0. Siły zbrojne	1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	2. Specjaliści	3. Technicy i inny średni personel	4. Pracownicy biurowi	5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	9. Pracownicy przy pracach prostych	bez zawodu	Suma końcowa
Gorzów Wielkopolski	0,0%	1,2%	11,1%	12,8%	5,2%	15,0%	2,0%	20,3%	4,5%	6,6%	21,3%	100,0%
gorzowski ziemski	0,0%	0,3%	6,0%	10,8%	2,8%	14,0%	2,8%	23,7%	4,3%	8,5%	26,6%	100,0%
krośnieński	0,0%	0,3%	3,8%	10,4%	3,8%	22,8%	4,1%	28,7%	4,9%	8,8%	12,3%	100,0%
międzyrzecki	0,0%	1,0%	4,3%	10,8%	3,5%	20,3%	3,5%	25,5%	6,3%	8,4%	16,4%	100,0%
nowosolski	0,0%	0,6%	5,5%	11,8%	2,9%	16,5%	2,3%	28,0%	5,2%	8,3%	18,8%	100,0%
słubicki	0,3%	0,7%	2,6%	10,2%	3,4%	18,8%	1,8%	21,5%	5,4%	6,5%	28,7%	100,0%
strzelecko-drezdenecki	0,7%	0,2%	3,1%	5,8%	3,3%	19,8%	4,5%	24,9%	6,1%	13,2%	18,3%	100,0%
sulęciński	0,1%	0,9%	4,2%	5,2%	3,5%	17,1%	3,5%	21,2%	14,1%	11,8%	18,4%	100,0%
świebodziński	0,0%	0,7%	4,1%	7,7%	3,1%	17,3%	2,4%	23,4%	9,5%	9,7%	22,0%	100,0%
wschowski	0,0%	0,3%	5,6%	9,5%	3,0%	22,0%	3,3%	29,5%	3,7%	9,6%	13,6%	100,0%
Zielona Góra	0,0%	0,9%	12,8%	15,7%	5,2%	16,0%	1,0%	23,7%	3,0%	4,5%	17,2%	100,0%
zielonogórski ziemski	0,0%	0,3%	6,7%	11,4%	3,3%	17,4%	2,2%	29,2%	4,8%	5,0%	19,7%	100,0%
żagański	0,1%	0,3%	3,9%	11,1%	3,1%	19,2%	2,3%	28,0%	5,0%	7,4%	19,6%	100,0%
żarski	0,1%	0,7%	5,4%	7,0%	5,6%	24,0%	1,8%	21,7%	8,1%	12,9%	12,8%	100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy. Uwaga: Kolor czerwony oznacza najmniejsze wartości, zielony – największe. Kolorystykę ustalono według wierszy (powiatów).

W strukturze bezrobotnych według wielkich grup zawodów w poszczególnych powiatach dominują trzy grupy: „pracownicy usług osobistych i sprzedawcy”, „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” oraz osoby bez zawodu. W przypadku dziewięciu powiatów kolejną pod względem wielkości udziału była grupa „technicy i inny średni personel”, zaś pięciu – „pracownicy przy pracach prostych”. Szczególnie wysoki odsetek „specjalistów” wystąpił w dwóch powiatach (zielonogórskim grodzkim i gorzowskim grodzkim).

Biorąc pod uwagę poszczególne wielkie grupy zawodów, na koniec I półrocza 2013 roku, największy udział osób bez zawodu odnotowano w powiecie słubickim (28,7% ogółu bezrobotnych) i gorzowskim ziemskim (26,6%), najmniejszy zaś w powiecie krośnieńskim (12,3%) i żarskim (12,8%).

Największy udział „specjalistów” wystąpił w powiatach zielonogórskim grodzkim (12,8%) i gorzowskim grodzkim (11,1%), najmniejszy natomiast w powiecie słubickim (2,6%) i strzelecko-

dreźnieckim (3,1%). W przypadku „techników i innego średniego personelu” największy odsetek bezrobotnych, posiadających zawód w tej grupie, był w powiecie zielonogórskim grodzkim (15,7%) i gorzowskim grodzkim (12,8%), najmniejszy w powiecie sulęcińskim (5,2%) i strzelecko-dreźnieckim (5,8%). Największy udział „pracowników biurowych” odnotowano w powiecie żarskim (5,6%), gorzowskim grodzkim i zielonogórskim grodzkim (po 5,2%), najmniejszy – w powiecie gorzowskim ziemskim (2,8%) i nowosolskim (2,9%). Najwięcej „pracowników usług osobistych i sprzedawców” było w powiecie żarskim (24,0%), najmniej – w powiecie gorzowski ziemskim (14,0%). Największy udział „rolników, ogrodników, leśników i rybaków” odnotowano w powiecie strzelecko-dreźnieckim (4,5%) i krośnieńskim (4,1%), najmniejszy zaś w zielonogórskim grodzkim (1,0%). Największy odsetek „robotników przemysłowych i rzemieślników” wystąpił w powiecie wschowskim (29,5%) i zielonogórskim ziemskim (29,2%), najmniejszy w powiecie gorzowskim grodzkim (20,3%). Największe odsetki „operatorów i monterów maszyn i urządzeń” były w powiecie sulęcińskim (14,1%), najmniejsze – zielonogórskim grodzkim (3,0%). Natomiast największy udział „pracowników przy pracach prostych” odnotowano w powiecie strzelecko-dreźnieckim (13,2%) i żarskim (12,9%), najmniejszy – zielonogórskim grodzkim (4,5%) i zielonogórskim ziemskim (5,0%).

W sposób mocny różnicuje się napływ ofert pracy w ramach wielkich grup zawodów według powiatów. Współczynnik korelacji wyniósł dla tej relacji 0,496.

Tabela 20. Struktura napływu ofert pracy w I półroczu 2013 roku w ramach wielkich grup zawodów według powiatów

Wyszczególnienie	0. Siły zbrojne	1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	2. Specjaliści	3. Technicy i inny średni personel	4. Pracownicy biurowi	5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	9. Pracownicy przy pracach prostych	bez zawodu	Suma końcowa
Gorzów Wielkopolski	0,0%	1,4%	9,3%	8,4%	12,9%	11,9%	0,5%	22,8%	8,8%	23,9%	0,0%	100,0%
gorzowski ziemski	0,0%	0,6%	4,3%	6,0%	12,1%	41,5%	1,1%	10,4%	8,5%	15,5%	0,0%	100,0%
krośnieński	0,0%	0,6%	2,9%	6,1%	13,2%	27,5%	0,7%	16,7%	8,1%	24,2%	0,0%	100,0%
międzyrzecki	0,0%	1,3%	6,1%	8,6%	11,4%	33,6%	2,9%	15,5%	7,8%	12,9%	0,0%	100,0%
nowosolski	0,0%	0,6%	5,3%	8,5%	13,2%	42,3%	0,7%	12,2%	8,5%	8,7%	0,0%	100,0%
słubicki	0,0%	0,4%	1,9%	11,4%	13,0%	35,7%	4,6%	11,5%	5,0%	16,4%	0,0%	100,0%
strzelecko-dreźniecki	0,0%	0,5%	3,1%	5,8%	11,6%	28,6%	2,5%	14,8%	7,7%	6,3%	19,2%	100,0%
sulęciński	0,0%	1,0%	2,2%	5,5%	10,7%	28,5%	2,7%	15,5%	12,3%	21,6%	0,0%	100,0%
świebodziński	0,0%	0,6%	3,1%	8,8%	15,7%	35,6%	0,4%	14,3%	10,0%	11,4%	0,0%	100,0%
wschowski	0,0%	0,9%	3,1%	8,4%	12,8%	23,5%	1,4%	23,7%	4,8%	21,5%	0,0%	100,0%
Zielona Góra	0,0%	0,6%	7,1%	9,5%	19,0%	21,2%	2,0%	19,5%	4,0%	16,6%	0,7%	100,0%
zielonogórski ziemski	0,0%	0,5%	5,8%	6,5%	15,1%	19,6%	1,7%	22,1%	8,3%	20,4%	0,2%	100,0%
żagański	0,0%	0,3%	5,0%	8,7%	10,4%	55,3%	1,1%	9,2%	3,2%	6,9%	0,0%	100,0%
żarski	0,0%	0,7%	3,3%	10,0%	7,7%	41,4%	1,5%	14,6%	10,1%	10,7%	0,0%	100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy. Uwaga: Kolor czerwony oznacza najmniejsze wartości, zielony – największe. Kolorystykę ustalono według wierszy (powiatów).

W przypadku trzech grup, tj. „sił zbrojnych”, „przedstawicieli władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy” oraz „bez zawodu” odsetek napływających ofert pracy w ogólnej licznie ofert pracy w danym powiecie w I półroczu 2013 roku był minimalny (dla pierwszej i ostatniej grupy wynosił 0 lub blisko 0, zaś w przypadku drugiej grupy – oscylował w granicach 1%). Wyjątkiem jest powiat

strzelecko-drezdenecki, gdzie odnotowano wysoki (jeden z najwyższych wśród grup) odsetek napływających ofert pracy dla osób bez zawodu (19,2% ogółu ofert pracy w powiecie).

W grupie wielkiej „specjaliści” największy udział napływu ofert pracy odnotowano w powiecie gorzowskim grodzkim (9,3% ogółu), najmniejszy zaś w powiecie słubickim (1,9%) i sulęcińskim (2,2%). Największy odsetek ofert pracy dla „techników i średniego personelu” wystąpił w powiecie słubickim (11,4%), najmniejszy natomiast w powiecie sulęcińskim (5,5%) i strzelecko-drezdeneckim (5,8%). Dla „pracowników biurowych” najwięcej ofert pracy było w powiecie zielonogórskim grodzkim (19,0%), najmniej zaś w powiecie żarskim (7,7%). Największy odsetek ofert pracy dla „pracowników usług osobistych i sprzedawców” był w powiecie żagańskim (55,3%), najmniejszy – w powiecie gorzowskim grodzkim (11,9%). Największy udział ofert pracy dla „rolników, ogrodników, leśników i rybaków” odnotowano w powiecie słubickim (4,6%), najmniejszy natomiast w powiecie świebodzińskim (0,4%) i gorzowskim grodzkim (0,5%). Najwięcej ofert dla robotników przemysłowych i rzemieślników wśród ogółu ofert pracy było w powiecie wschowskim (23,7%), gorzowskim grodzkim (22,8%) i zielonogórskim ziemskim (22,1%), najmniej – w powiecie żagańskim (9,2%). Największy odsetek zgłoszonych wakatów dla „operatorów i monterów maszyn i urządzeń” był w powiecie sulęcińskim (12,3%), najmniejszy zaś w powiecie żagańskim (3,2%). Równocześnie największy udział wolnych miejsc pracy dla „pracowników przy pracach prostych” wystąpił w powiecie krośnieńskim (24,2%) i gorzowskim grodzkim (23,9%), najmniejszy – w powiecie strzelecko-drezdeneckim (6,3%) i żagańskim (6,9%).

Tabela 21. Struktura napływu bezrobotnych w I półroczu 2013 roku w ramach wielkich grup zawodów według powiatów

Wyszczególnienie	0. Siły zbrojne	1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	2. Specjaliści	3. Technicy i inny średni personel	4. Pracownicy biurowi	5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	9. Pracownicy przy pracach prostych	bez zawodu	Suma końcowa
Gorzów Wielkopolski	0,0%	1,2%	11,0%	11,5%	4,3%	13,4%	1,9%	19,8%	4,1%	6,4%	26,2%	100,0%
gorzowski ziemski	0,0%	0,3%	7,9%	10,9%	2,7%	11,1%	2,5%	21,1%	3,9%	8,0%	31,6%	100,0%
krośnieński	0,0%	0,3%	4,7%	10,0%	4,3%	20,5%	2,8%	28,5%	5,7%	9,0%	14,2%	100,0%
międzyrzecki	0,1%	0,9%	4,8%	11,7%	3,8%	20,1%	2,9%	24,0%	5,0%	7,0%	19,6%	100,0%
nowosolski	0,0%	0,6%	7,5%	12,1%	3,2%	13,8%	1,6%	27,0%	5,1%	7,5%	21,7%	100,0%
słubicki	0,3%	0,4%	3,2%	10,6%	3,9%	18,4%	1,6%	21,1%	4,8%	5,3%	30,3%	100,0%
strzelecko-drezdenecki	1,0%	0,1%	3,7%	6,1%	3,3%	18,0%	3,7%	25,0%	6,0%	13,7%	19,4%	100,0%
sulęciński	0,2%	0,7%	4,8%	5,8%	3,4%	17,0%	2,9%	19,2%	13,7%	10,2%	22,1%	100,0%
świebodziński	0,0%	0,7%	4,1%	7,9%	4,1%	16,2%	1,9%	20,1%	12,7%	10,6%	21,8%	100,0%
wschowski	0,1%	0,1%	7,3%	11,0%	2,4%	17,0%	2,4%	29,3%	3,7%	8,6%	18,1%	100,0%
Zielona Góra	0,0%	1,0%	15,4%	14,6%	6,1%	16,4%	0,6%	21,6%	2,9%	5,0%	16,3%	100,0%
zielonogórski ziemski	0,0%	0,4%	7,3%	12,3%	3,4%	16,4%	1,6%	29,0%	4,9%	5,1%	19,6%	100,0%
żagański	0,1%	0,3%	4,4%	10,6%	3,1%	17,6%	2,0%	27,3%	5,1%	6,6%	22,8%	100,0%
żarski	0,2%	0,7%	7,0%	6,8%	4,7%	20,3%	1,5%	19,8%	8,8%	12,9%	17,2%	100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy. Uwaga: Kolor czerwony oznacza najmniejsze wartości, zielony – największe. Kolorystykę ustalono według wierszy (powiatów).

Struktura napływu bezrobotnych w ramach wielkich grup zawodów różnicuje się biorąc pod uwagę powiaty, jednak w małym stopniu (wartość współczynnika korelacji wyniosła 0,275). Równocześnie

już pierwszy ogląd zestawienia powyższej struktury wskazuje na podobieństwo ze strukturą bezrobotnych, zarejestrowanych na koniec czerwca 2013 roku. W związku z powyższym sprawdzono stopień podobieństwa struktury napływu bezrobotnych w I półroczu 2013 roku i struktury zarejestrowanych bezrobotnych na koniec I półrocza 2013 roku w poszczególnych powiatach według wielkich grup zawodów. Wyniki potwierdziły pierwsze obserwacje. Wartość współczynnika podobieństwa struktur wahała się w granicach 0,92-0,98.

Tabela 22. Wartości współczynnika podobieństwa struktur dla struktury napływu osób bezrobotnych w I półroczu 2013 roku i struktury zarejestrowanych bezrobotnych na koniec I półrocza 2013 roku

Wyszczególnienie	Wartość współczynnika podobieństwa struktur (Wp)
Gorzów Wielkopolski	0,95
gorzowski ziemski	0,93
krośnieński	0,96
międzyrzecki	0,95
nowosolski	0,94
słubicki	0,97
strzelecko-drezdenecki	0,97
sulęciński	0,95
świebodziński	0,95
wschowski	0,92
Zielona Góra	0,95
zielonogórski ziemski	0,98
żagański	0,96
żarski	0,93

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Warto w tym miejscu dokonać zestawienia wskaźnika deficytu/nadwyżki według wielkich grup zawodów i powiatów. Wskaźnik deficytu/nadwyżki określa stosunek napływu ofert pracy do napływu bezrobotnych w danych okresie sprawozdawczym, w tym miejscu w okresie I półrocza 2013 roku.

W przypadku pięciu grup zawodów odnotowano przynajmniej w jednym powiecie, deficyt lub równowagę. W przypadku „przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników” deficyt wystąpił w powiecie wschowskim (wartość wskaźnika wyniosła 2,500) i powiecie strzelecko-drezdeneckim (odpowiednio 1,500). Dla „pracowników biurowych” deficyt był w 9 powiatach (największy w powiecie sulęcińskim – 1,677 i wschowskim – 1,667), zaś w kolejnych 3 odnotowano równowagę (najbardziej korzystną wartość wskaźnik osiągnął dla powiatu krośnieńskiego, gdzie wynosił 1,023). W przypadku „pracowników usług osobistych i sprzedawców” deficyt wystąpił w dwóch powiatach, tj. żagańskim (1,353) i gorzowskim ziemskim (1,109), zaś w kolejnych dwóch – równowaga, tj. w powiecie nowosolskim (0,982) i żarskim (0,907). W powiecie zielonogórskim grodzkim wystąpił deficyt (1,353) i w powiecie słubickim równowaga (0,912) w przypadku „rolników, ogrodników, leśników i rybaków”. Dla „pracowników przy pracach prostych” deficyt odnotowano w trzech powiatach, tj. zielonogórskim grodzkim (1,761), gorzowskim grodzkim (1,531) i sulęcińskim (1,142), zaś w dwóch kolejnych równowagę, tj. w powiecie zielonogórskim ziemskim (1,083) i słubickim (1,000). Zestawienie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 23. Wskaźnik deficytu/nadwyżki według wielkich grup zawodów i powiatów – stan na I półrocza 2013 roku

Wyszczególnienie	0. Siły zbrojne	1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	2. Specjaliści	3. Technicy i inny średni personel	4. Pracownicy biurowi	5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	9. Pracownicy przy pracach prostych	bez zawodu	Suma końcowa
Gorzów Wielkopolski		0,475	0,349	0,300	1,229	0,365	0,117	0,473	0,886	1,531	0,000	0,412
gorzowski ziemski		0,625	0,163	0,163	1,347	1,109	0,127	0,146	0,640	0,576	0,000	0,296
krośniński	0,000	0,667	0,206	0,203	1,023	0,448	0,082	0,196	0,474	0,897	0,000	0,333
międzyrzecki	0,000	0,414	0,389	0,227	0,940	0,522	0,318	0,201	0,490	0,569	0,000	0,311
nowosolski		0,333	0,214	0,212	1,233	0,928	0,141	0,136	0,505	0,351	0,000	0,302
ślubicki	0,000	0,333	0,191	0,347	1,060	0,621	0,912	0,176	0,333	1,000	0,000	0,321
strzelecko-drezdenecki	0,000	1,500	0,333	0,386	1,432	0,646	0,274	0,240	0,523	0,187	0,403	0,407
sulęciński	0,000	0,833	0,241	0,505	1,677	0,899	0,500	0,434	0,482	1,142	0,000	0,537
świebodziński		0,188	0,178	0,259	0,879	0,504	0,048	0,164	0,181	0,248	0,000	0,230
wschowski	0,000	2,500	0,134	0,241	1,667	0,439	0,182	0,257	0,406	0,792	0,000	0,317
Zielona Góra	0,000	0,317	0,245	0,346	1,653	0,688	1,750	0,481	0,739	1,761	0,021	0,533
zielonogórski ziemski	0,000	0,333	0,217	0,144	1,232	0,327	0,283	0,209	0,464	1,083	0,003	0,274
żagański	0,000	0,417	0,487	0,350	1,420	1,353	0,237	0,144	0,266	0,453	0,000	0,430
żarski	0,000	0,394	0,210	0,649	0,727	0,907	0,439	0,327	0,514	0,369	0,000	0,444

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Wartości wskaźnika deficytu/nadwyżki różnicują się biorąc pod uwagę wielkie grupy zawodów i powiaty. Współczynnik korelacji wyniósł 0,482.

Wpływ na skalę bezrobocia w poszczególnych wielkich grupach zawodów może mieć ogólna sytuacja na lokalnym rynku pracy wyrażona stopą bezrobocia w powiecie. W związku z powyższym dokonano wyliczenia i zestawienia wartości współczynnika korelacji dla relacji stopa bezrobocia a struktura bezrobotnych na koniec I półrocza 2013 roku, struktura napływu ofert pracy i bezrobotnych w I półroczu 2013 roku oraz wartość wskaźnika deficytu/nadwyżki. Brak zależności, tj. na poziomie istotności statystycznej, odnotowano dla następujących wielkich grup:

- „technicy i inny średni personel” oraz „pracownicy biurowi” w przypadku wskaźnika deficytu/nadwyżki;
- „rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy” w przypadku napływu ofert pracy; oraz
- „operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń” – odpowiednio: liczby bezrobotnych, napływu ofert pracy i bezrobotnych.

Najmocniejsze zależności wystąpiły wśród „specjalistów” w przypadku liczby bezrobotnych (wartość współczynnika korelacji wyniosła -0,65) i napływu bezrobotnych (odpowiednio -0,60). Oznacza to, iż im wyższa stopa bezrobocia w powiecie, tym mniejsza była liczba bezrobotnych „specjalistów” i jednocześnie był mniejszy napływ bezrobotnych w tej wielkiej grupie zawodowej. Największa wartość współczynnika korelacji była dla „pracowników przy pracach prostych” w przypadku wskaźnika deficytu/nadwyżki (-0,67). Oznacza to, że im wyższa była stopa bezrobocia w powiecie, tym wyższe wartości osiągał wskaźnik deficytu/nadwyżki dla tej wielkiej grupy zawodowej. Ponadto silna korelacja wystąpiła w przypadku „rolników, ogrodników, leśników i rybaków” dla liczby bezrobotnych (0,65), tzn. im wyższa stopa bezrobocia w powiecie tym wyższe odsetki osób należących do tej wielkiej grupy zawodowej. Dla „robotników przemysłowych i rzemieślników” silny związek odnotowano w przypadku napływu bezrobotnych (0,60). Szczegółowe zestawienie wartości współczynnika korelacji przedstawia poniższa tabela.

Tabela 24. Wartości współczynnika korelacji dla relacji między stopą bezrobocia w powiecie a poszczególnymi kryteriami (liczba bezrobotnych, napływ ofert pracy, napływ bezrobotnych, wskaźnik deficytu/nadwyżki)

Grupy wielkie	liczba bezrobotnych na koniec I półrocza 2013 roku	napływ ofert pracy w I półroczu 2013 roku	napływ bezrobotnych w I półroczu 2013 roku	wskaźnik deficytu/nadwyżki
0. Siły zbrojne	0,33		0,37	
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	-0,49	-0,22	-0,49	0,20
2. Specjaliści	-0,65	-0,30	-0,60	0,37
3. Technicy i inny średni personel	-0,33	-0,27	-0,27	-0,04
4. Pracownicy biurowi	-0,42	-0,48	-0,41	-0,15
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	0,53	0,47	0,45	0,23
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,65	-0,03	0,56	-0,46
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	0,57	-0,37	0,60	-0,56
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	0,04	-0,04	0,00	-0,40
9. Pracownicy przy pracach prostych	0,43	-0,48	0,37	-0,67
bez zawodu	-0,42	0,38	-0,37	0,37

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Bardziej szczegółową analizę kwalifikacji bezrobotnych według zawodów znacznie utrudnia liczba występujących zawodów w poszczególnych powiatach. Ich liczba waha się od 415 w powiecie słubickim do 798 w powiecie zielonogórskim grodzkim. Stąd w celu uchwycenia ewentualnych podobieństw i różnic posłużono się listą dziesięciu najliczniejszych zawodów w poszczególnych powiatach i kategoriach (liczba bezrobotnych na koniec I półrocza 2013 roku, napływ ofert pracy w I półroczu 2013 roku oraz zawody, w których odnotowano maksymalny deficyt – tj. w których odnotowano oferty pracy, a nie było napływu bezrobotnych). W zestawieniach zaznaczono trzy najczęściej pojawiające się zawody w skali całego regionu (wskazując gradację od najciemniejszego koloru do najjaśniejszego).

Trzema zawodami, w których odnotowano największą liczbę bezrobotnych, w skali całego województwa według stanu na koniec I półrocza 2013 roku, były następujące: sprzedawca, murarz i robotnik gospodarczy. Zawód sprzedawca znajdował się na pierwszej pozycji swoistego rankingu najliczniej reprezentowanych zawodów w 13 powiatach (z wyjątkiem powiatu sulcińskiego, w którym był na pozycji drugiej). Zawód murarz zajmował drugą pozycję w jednym powiecie, trzecią – w czterech, czwartą – w trzech, piątą – w pięciu, oraz ósmą w jednym (powiecie świebodzińskim). Równocześnie, trzeci na liście wojewódzkiej, zawód robotnika gospodarczego był na drugiej pozycji w trzech powiatach, na trzeciej – w jednym, na piątej – w dwóch, na siódmej – w jednym, na ósmej – w dwóch, na dziewiątej i dziesiątej – w po jednym. W przypadku trzech powiatów, znajdował się poza pierwszą dziesiątką (w powiatach: gorzowskim grodzkim, wschowskim i zielonogórskim grodzkim).

Tabela 25. Dziesięć najliczniejszych zawodów, w których odnotowano największą liczbę bezrobotnych zarejestrowanych na koniec I półrocza 2013 roku w poszczególnych powiatach⁶

GW grodzki	Sprzedawca	Ślusarz	Technik mechanik	Murarz	Poz. robot. przy pracach prostych w przem.	Technik ekonomista	Technik prac biurowych	Kucharz	Krawiec	Robotnik pomocniczy w przemysle przetw.
	396	106	92	79	79	77	77	70	66	65
GW ziemski	Sprzedawca	Robotnik pomocniczy w przemysle przetw.	Murarz	Ślusarz	Szwaczka	Kucharz	Robotnik budowlany	Krawiec	Robotnik gospodarczy	Poz. robot. przy pracach prostych w przem.
	211	84	73	73	47	44	43	41	40	36
KO	Sprzedawca	Obuwnik przemysłowy	Krawiec	Murarz	Robotnik gospodarczy	Kucharz	Szwaczka	Ślusarz	Robotnik budowlany	Robotnik leśny
	506	159	125	111	103	80	79	75	70	66
M	Sprzedawca	Robotnik gospodarczy	Murarz	Kucharz	Technik ekonomista	Mechanik samochodów osobowych	Robotnik pomocniczy w przemysle przetw.	Ślusarz	Szwaczka	Stolarz
	450	178	126	98	96	92	88	81	76	75
NS	Sprzedawca	Murarz	Krawiec	Robotnik pomocniczy w przemysle przetw.	Kucharz	Ślusarz	Robotnik gospodarczy	Robotnik budowlany	Mechanik samochodów osobowych	Piekarz
	645	194	151	141	129	128	87	86	84	81
Śl	Sprzedawca	Szwaczka	Murarz	Ślusarz	Technik ekonomista	Kucharz	Mechanik samochodów osobowych	Robotnik gospodarczy	Sprzątacza biurowa	Robotnik budowlany
	253	64	55	36	34	32	31	31	26	24
ST	Sprzedawca	Robotnik pomocniczy w przemysle przetw.	Szwaczka	Ślusarz	Murarz	Kucharz	Robotnik budowlany	Poz. robot. przy pracach prostych w przem.	Robotnik leśny	Robotnik gospodarczy
	528	171	130	123	103	99	91	83	72	67
SU	Monter podzespołów i zespołów elektron.	Sprzedawca	Robotnik gospodarczy	Robotnik budowlany	Murarz	Robotnik pomocniczy w przemysle przetw.	Ślusarz	Kucharz	Robotnik leśny	Stolarz
	131	117	78	43	40	37	28	24	22	21
ŚW	Sprzedawca	Poz. monterzy gdzie indziej niesklasyf.	Krawiec	Poz. prac. przy pr. prostych gdzie in. nies.	Robotnik gospodarczy	Szwaczka	Ślusarz	Murarz	Kucharz	Stolarz
	257	121	70	69	65	55	55	49	46	41
WS	Sprzedawca	Krawiec	Robotnik pomocniczy w przemysle przetw.	Kucharz	Murarz	Technik ekonomista	Ślusarz	Szwaczka	Stolarz meblowy	Mechanik samochodów osobowych
	277	73	65	56	56	53	52	41	39	36
ZG grodzki	Sprzedawca	Technik ekonomista	Murarz	Technik budownictwa	Krawiec	Pozost. mechanicy pojazdów samochodowy ch	Technik mechanik	Technik prac biurowych	Kucharz	Malarz budowlany
	403	120	74	72	65	63	63	60	50	49
ZG ziemski	Sprzedawca	Kucharz	Krawiec	Ślusarz	Murarz	Technik ekonomista	Fryzjer	Robotnik gospodarczy	Szwaczka	Mechanik pojazdów samochodowych
	397	111	93	91	89	78	69	56	55	54
ŻG	Sprzedawca	Robotnik gospodarczy	Kucharz	Ślusarz	Murarz	Technik ekonomista	Robotnik pomocniczy w przemysle przetw.	Dziemiarski	Piekarz	Krawiec
	452	215	176	146	138	121	89	80	76	70
ŻR	Sprzedawca	Robotnik gospodarczy	Robotnik budowlany	Murarz	Sprzedawca w branży spożywczej	Ślusarz	Sprzątacza biurowa	Sprzedawca w branży przemysłowej	Poz. oper. stac. masz. i urząd. gdzie in. niesk.	Technik prac biurowych
	362	327	158	140	121	119	114	111	110	93

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Trzema zawodami, w których odnotowano największą skalę ofert pracy w województwie były: robotnik gospodarczy, sprzedawca i technik prac biurowych.

⁶ Następujące skróty powiatów oznaczają: GW grodzki – gorzowski grodzki, GW ziemski – gorzowski ziemski, KO – krośnieński, M – międzyrzecki, NS – nowosolski, Śl – słubicki, ST – strzelecko-drezdenecki, SU – sulęciński, ŚW – świebodziński, WS – wschowski, ZG grodzki – zielonogórski grodzki, ZG ziemski – zielonogórski ziemski, ŻG – żagański, ŻR – żarski.

Robotnik gospodarczy zajmował pierwszą pozycję wśród najliczniej składanych ofert pracy w siedmiu powiatach. W trzech był na drugiej pozycji, zaś po jednym na pozycjach od trzeciej do szóstej. Sprzedawca w dwóch powiatach był na pierwszej pozycji, w czterech – na drugiej, w sześciu – na trzeciej, po jednym na czwartej i siódmej. Technik prac biurowych w dwóch powiatach był na pierwszej pozycji, w dwóch – na drugiej, w jednym na trzeciej, w czterech – na czwartej, oraz po jednym na piątej i szóstej. W trzech powiatach był poza pierwszą dziesiątką, tj. w powiecie gorzowskim grodzkim i ziemskim oraz w powiecie wschowskim.

Tabela 26. Dziesięć najliczniejszych zawodów, w których odnotowano największy napływ bezrobotnych zarejestrowanych w I półroczu 2013 roku w poszczególnych powiatach

GW grodzki	Poz.prac.przy pr.prostych gdzie in.nies.	Monter elektronik- ukł.elektron. autom.prz	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	Sprzedawca	Robotnik gospodarczy	Operator wtryskarki	Sprzątaczk biurowa	Opiekun osoby starszej	Kucharz	Kierowca operator wózków jezdnio
	381	151	99	78	46	40	39	33	33	33
GW ziemski	Robotnik gospodarczy	Poz.prac.przy pr.prostych gdzie in.nies.	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	Salowa	Magazynier	Bukieciarz	Sprzedawca	Demonstrator wyrobów	Hostessa	Poz.monterzy gdzie indziej niesklasyf.
	189	39	34	30	29	27	25	24	21	20
KO	Sprzedawca	Robotnik placowy	Sprzątaczk biurowa	Robotnik gospodarczy	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	Technik prac biurowych	Robotnik budowlany	Kierowca samochodu ciężarowego	Przetwórc owoców i warzyw	Pracownik rozkładający towar na półkach
	127	53	45	45	43	30	30	27	22	20
M	Robotnik gospodarczy	Sprzedawca	Technik prac biurowych	Sprzątaczk biurowa	Kierowca samochodu ciężarowego	Poz.robot. przy pracach prostych w przem.	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	Kasjer handlowy	Technik administracji	Drukacz
	130	68	48	36	23	21	20	18	17	17
NS	Robotnik gospodarczy	Technik prac biurowych	Sprzedawca	Przedstawiciel handlowy	Szwaczka	Kierowca samochodu ciężarowego	Kierowca samochodu dostawczego	Robotnik pomocniczy w przemysle przetw.	Mechanik pojazdów samochodowy ch	Fryzjer
	375	119	61	25	22	21	15	14	14	14
SŁ	Robotnik gospodarczy	Bukieciarz	Sprzedawca	Technik prac biurowych	Robotnik leśny	Pomoc kuchenna	Pracownik prac dorywczych	Spedytor	Barman	Kucharz
	75	52	40	37	24	23	23	22	18	13
ST	bez zawodu	Sprzedawca	Robotnik gospodarczy	Technik prac biurowych	Spawacz metodą MAG	Sprzątaczk biurowa	Stolarz	Kierowca samochodu ciężarowego	Ślusarz	Kucharz
	226	115	113	86	27	23	21	21	20	17
SU	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetw.	Robotnik gospodarczy	Sprzedawca	Monter podzespołów i zespołów elektron.	Technik prac biurowych	Robotnik budowlany	Bukieciarz	Murarz	Magazynier	Technik administracji
	111	83	80	74	55	55	30	19	18	16
ŚW	Robotnik gospodarczy	Sprzedawca	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	Technik prac biurowych	Poz.monterzy gdzie indziej niesklasyf.	Poz.masarze,r obot.w przetw.ryb i pokrew.	Pomoc kuchenna	Kucharz	Krawiec	Poz.operatorzy urząd.dz obróbk drewna
	92	32	31	26	20	18	14	10	10	10
WS	Sprzedawca	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	Zamiatacz	Wędliniarz	Pakowacz	Robotnik gospodarczy	Rozbieracz- wykrawacz	Poz.prac.admin.i sekre.biu zarządu	Pomoc kuchenna	Murarz
	64	55	51	33	30	27	20	13	11	10
ZG grodzki	Technik prac biurowych	Robotnik gospodarczy	Sprzedawca	Sprzątaczk biurowa	Poz.pomoce i sprząt.biur e,hotel.i pod.	Murarz	Robotnik budowlany	Zbieracz owoców, ziół i innych roślin	Przedstawiciel handlowy	Pomoc kuchenna
	268	99	96	95	59	46	40	40	39	35
ZG ziemski	Technik prac biurowych	Robotnik gospodarczy	Sprzedawca	Robotnik budowlany	Murarz	Robotnik magazynowy	Kierowca samochodu ciężarowego	Pomocniczy robotnik polowy	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	Poz.prac.przy pr.prostych gdzie in.nies.
	96	77	62	36	34	30	29	26	22	21
ŻG	Robotnik gospodarczy	Technik prac biurowych	Sprzedawca	Sprzątaczk biurowa	Technik administracji	Kucharz	Robotnik budowlany	Pomoc kuchenna	Opiekunka dziecięcia	Murarz
	829	138	128	47	36	30	25	22	20	17
ŻR	Robotnik gospodarczy	Sprzedawca	Kierowca samochodu ciężarowego	Technik prac biurowych	Szwaczka	Opiekun osoby starszej	Poz.robot.przy pracach prostych w przem.	Spawacz metodą MAG	Technik administracji	Operator urządzeń przemysłu szklarskiego
	541	130	86	61	57	57	55	36	34	32

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Trzema zawodami o maksymalnym deficycie, w których wpłynęło w regionie w I półroczu 2013 roku najwięcej ofert pracy były: operator urządzeń przemysłu szklarskiego, demonstrator wyrobów i

urzędnik podatkowy. Operator urządzeń przemysłu szklarskiego wystąpił, w ramach analizowanej listy, wyłącznie w jednym powiecie (żarskim). Podobna sytuacja wystąpiła w przypadku demonstratora wyrobów, który odnotowano w powiecie gorzowskim ziemskim. W przypadku urzędnika podatkowego w powiecie żagańskim był na pierwszej pozycji, zaś w powiecie słubickim – na piątej.

Tabela 27. Dziesięć najliczniejszych zawodów o maksymalnym deficycie, w których odnotowano największą liczbę ofert pracy w I półroczu 2013 roku w poszczególnych powiatach

GW grodzki	Tapicer meblowy	Pracownik kancelaryjny	Rzeźbiarz w drewnie	Ankieter	Archiwista zakładowy	Główny księgowy	Asystentka stomatologicz na	Monter systemów rurociągowych	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	Pozostali technicy mechanicy
	31	22	10	10	7	6	5	5	4	4
GW ziemski	Demonstrator wyrobów	Hostessa	Poz.monterzy gdzie indziej niesklasyf.	Kasjer handlowy	Pilarz	Pracownik kancelaryjny	Operator maszyny rozlewniczej	Kierownik supermarketu	Specjalista do spraw kadr	Poz.prac.sprz. i pok.gdzie in.niesklasyf.
	24	21	20	8	5	5	5	4	3	3
KO	Przetwórcza owoców i warzyw	Pomocniczy robot.przy konser.ter. zieleni	Konserwator budynków	Kierowca samochodu dostawczego	Rejestratorka medyczna	Pozostali opiekunowie dzieci	Pozostali spawacze i pokrewni	Poz.prac.admin.i sekrét.biura zarządu	Mistrz produkcji w przemysle drzewnym	Kier.działu zarządzania zasobami ludzk.
	22	12	8	5	4	4	4	3	3	3
M	Poz.robot.przy pracach prostyach w przem.	Drukarnia	Spawacz metodą MAG	Opiekun osoby starszej	Specjalista kontroli jakości	Sprzedawca w branży spożywczej	Pracownik kancelaryjny	Prac.przyg.posiłki typu fast food	Lekarz	Sekretarka medyczna
	21	17	12	8	7	6	5	5	5	4
NS	Poz.oper.masz.i urz.do prod.i przet.met.	Spawacz metodą MIG	Opiekunka dzieci	Poz.pomoce i sprząt.biur.,ho tel.i pod.	Sprzedawca w branży spożywczej	Asystent nauczyciela przedszkola	Specjalista ds doskonalenia organizacji	Pomocniczy robotnik przy hodowli zwierz.	Sekretarka medyczna	Sprzedawca w branży mięsnej
	12	9	8	5	4	4	3	3	3	3
Sł	Pracownik prac dorywcz	Pracownik kancelaryjny	Pomocniczy robot.przy konser.ter.ziel eni	Pozostali kucharze	Urzędnik podatkowy	Zaopatrzenie wiec	Betoniarz zbrojarz	Op.zaut.i zrobot.linii pr.w prz.elektrom	Opiekunka dzieci	Operator maszyn leśnych
	23	10	9	6	5	4	4	4	4	3
ST	Operator maszyny papierniczej	Prac.zabezpi ecz.techniczn ego I stopnia	Operator automatów spawalniczych	Opiekun osoby starszej	Spawacz metodą MIG	Doradca finansowy	Ogrodnik	Nauczyciel nauczania początkowego	Sortowacz materiałów drzewnych	Grafik komputerowy DTP
	12	10	9	8	7	6	4	4	3	3
SU	Głazurnik	Zaopatrzenie wiec	Kierownik supermarketu	Ogrodnik	Sortowacz materiałów drzewnych	Florysta	Programista aplikacji	Pomoc.robot. przy upraw.rośl.i hod.zwierz	Fakturzystka	Telemarketer
	10	6	6	5	4	3	3	3	3	2
ŚW	Pracownik rozkładający towar na półkach	Spawacz metodą TIG	Asystent nauczyciela przedszkola	Operator żurawia wieżowego	Sprzedawca w branży przemysłowej	Prac.przyg.pos ilki typu fast food	Pomocniczy robotnik przy hodowli zwierz.	Pozostali opiekunowie dzieci	Sekretarz sądowy	Bibliotekarz
	8	4	3	3	3	3	2	2	2	2
WS	Zamiatacz	Poz.prac. admin.i sekrét.biura zarządu	Opiekun osoby starszej	Ładownic nieczystości stałych	Sprzedawca w branży mięsnej	Wulkanizator	Tartacznik	Wychowawca w plac.oświat.wych .i opiekuń.	Pozostali magazynierzy i pokrewni	Nauczyciel przedszkola
	51	13	10	9	6	6	5	4	4	3
ZG grodzki	Zbieracz owoców, ziół i innych roślin	Pomocniczy robotnik polowy	Kontroler biletów	Florysta	Pracownik kancelaryjny	Ankieter	Robotnik placowy	Tokarz / frezer obrabiające ster.numer.	Monter/kons. urz.zabez.tech. osób i mienia	Operator myjni
	40	20	20	18	17	10	8	7	6	5
ZG ziemski	Pomocniczy robotnik polowy	Poz.robot. pomoc.w budow.drog. wodn.i pok.	Sekretarka medyczna	Konserwator części	Wychowawca małego dziecka	Rejestratorka medyczna	Pracownik pomocniczy obsługi hotelowej	Szpachlarz	Opiekunka dzieci	Technik elektryk samochodowy
	26	6	6	6	5	4	4	4	4	3
ŻG	Urzędnik podatkowy	Opiekunka dzieci w drodże do szkoły	Specjalista do spraw sprzedaży	Bibliotekarz	Florysta	Spawacz metodą MAG	Tartacznik	Pomocnik biblioteczny	Poz.pracow.ob st.biura gdzie in.niesklas.	Oper.urz.do zanurzenia. nakł.powłok
	15	15	14	13	9	8	7	7	7	7
ŻR	Operator urządzeń przemysłu szklarskiego	Pośrednik w obrocie nieruchomościami	Czyściciel pojazdów	Bibliotekarz	Pozostałe pielęgniarki specjalistki	Organizator imprez sportowych	Pośrednik finansowy	Pracownik do spraw osobowych	Recepcjonista hotelowy	Poz.prac.adm in.i sekrét.biura zarządu
	32	8	6	6	5	4	4	4	4	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Powyższa, wybiórcza z natury rzeczy, analiza zawodów w poszczególnych powiatach, potwierdza pierwsze przypuszczenia o dużym zróżnicowaniu, biorąc pod uwagę liczbę bezrobotnych, bardzo dużym – biorąc pod uwagę napływ ofert pracy, oraz znacznym – w przypadku zawodów o maksymalnym deficycie. Ostatnie potwierdza przypuszczenie, że ewentualne deficyty na lokalnych rynkach pracy były wprawdzie o niewielkiej skali (rzadko przekraczając liczbę 10 wolnych miejsc pracy w danym zawodzie), jednak w znacznej ilości zawodów. Po podsumowaniu wszystkich zawodów, w których odnotowano przynajmniej w jednym powiecie maksymalny deficyt otrzymano łącznie 593 zawody, przy czym w przypadku 344 zawodów sytuacja taka dotyczyła jednego powiatu (58,1% ogółu analizowanych), 143 – dwóch (odpowiednio 24,2%), 56 – trzech (9,4%), 31 – czterech (5,2%), 12 – pięciu (2,0%), po 2 – sześciu i siedmiu (po 0,3%), 1 – ośmiu (0,2%), oraz 2 – dziewięciu (0,3%). W przynajmniej połowie powiatów maksymalny deficyt odnotowano dla następujących zawodów: pracownik kancelaryjny, florysta, wulkanizator, sprzedawca w branży mięsnej, oraz sekretarka medyczna.

Podobieństwa podstawowych struktur

Dotychczas prowadzona analiza wskazuje, że wśród lokalnych (powiatowych) rynków pracy istnieją zarówno podobieństwa, jak i różnice. Przy czym trudno dostrzec wyraźny i jednoznaczny czynnik determinujący skalę bezrobocia, czy też natężenie poszczególnych problemów. Nie dostrzeżono również jednej stałej grupy (czy też grup) powiatów.

W związku z powyższym dokonano dodatkowych (pilotażowych w swym charakterze) zestawień, biorąc pod uwagę podstawowe struktury bezrobotnych (wiek, wykształcenie, staż pracy i czas pozostawania bez pracy). Obliczono współczynnik podobieństwa struktur dla par powiatów, a następnie przeprowadzono próbę ich pogrupowania.

W przypadku wieku bardzo podobne struktury wystąpiły wśród powiatów: krośnieńskiego, międzyrzeckiego, strzelecko-drezdeneckiego, żarskiego i gorzowskiego ziemskiego. Kolejną grupę stanowiły powiaty: zielonogórski ziemski, nowosolski i żagański. Wystąpiły również dwie dodatkowe pary, tj. powiat świebodziński i wschowski oraz powiat gorzowski grodzki i zielonogórski grodzki. Jednocześnie powiat słubicki najbardziej odbiegał swoją strukturą wiekową od pozostałych.

Tabela 28. Zestawienie wartości współczynnika podobieństwa struktur dla wieku według powiatów – stan na koniec września 2013 roku

wiek	żarski	krośnieński	międzyrzecki	strzelecko-drezdenecki	gorzowski ziemski	zielonogórski ziemski	nowosolski	żagański	sulęciński	świebodziński	wschowski	Gorzów Wielkopolski	Zielona Góra	słubicki
żarski		0,981	0,984	0,981	0,980	0,971	0,965	0,963	0,962	0,952	0,957	0,930	0,928	0,868
krośnieński	0,981		0,989	0,989	0,975	0,964	0,965	0,966	0,948	0,936	0,951	0,931	0,933	0,865
międzyrzecki	0,984	0,989		0,984	0,979	0,967	0,965	0,963	0,949	0,935	0,949	0,936	0,935	0,868
strzelecko-drezdenecki	0,981	0,989	0,984		0,971	0,959	0,956	0,960	0,947	0,935	0,949	0,922	0,926	0,871
gorzowski ziemski	0,980	0,975	0,979	0,971		0,953	0,946	0,944	0,963	0,943	0,938	0,932	0,925	0,886
zielonogórski ziemski	0,971	0,964	0,967	0,959	0,953		0,964	0,953	0,955	0,953	0,953	0,929	0,932	0,839
nowosolski	0,965	0,965	0,965	0,956	0,946	0,964		0,981	0,932	0,942	0,948	0,947	0,947	0,833
żagański	0,963	0,966	0,963	0,960	0,944	0,953	0,981		0,930	0,926	0,938	0,950	0,957	0,831
sulęciński	0,962	0,948	0,949	0,947	0,963	0,955	0,932	0,930		0,964	0,955	0,912	0,905	0,883
świebodziński	0,952	0,936	0,935	0,935	0,943	0,953	0,942	0,926	0,964		0,980	0,897	0,892	0,865
wschowski	0,957	0,951	0,949	0,949	0,938	0,953	0,948	0,938	0,955	0,980		0,903	0,895	0,857
Gorzów Wielkopolski	0,930	0,931	0,936	0,922	0,932	0,929	0,947	0,950	0,912	0,897	0,903		0,972	0,820
Zielona Góra	0,928	0,933	0,935	0,926	0,925	0,932	0,947	0,957	0,905	0,892	0,895	0,972		0,812
słubicki	0,868	0,865	0,868	0,871	0,886	0,839	0,833	0,831	0,883	0,865	0,857	0,820	0,812	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Uwaga: kolor zielony oznacza najwyższe wartości, zaś kolor czerwony – najniższe; kolorystykę ustalono dla całej tabeli

Największe podobieństwo struktury wykształcenia bezrobotnych odnotowano w powiatach: świebodzińskim, sulęcińskim i wschowskim. Stanowią one swoiste centrum, do którego podobieństwo posiadają również powiaty nowosolski i międzyrzecki, a w mniejszym stopniu również: strzelecko-drezdenecki, żagański i zielonogórski ziemski. Kolejną wspólną grupę stanowiły powiaty: nowosolski, słubicki i żarski. Najmniejszy stopień podobieństwa do pozostałych powiatów wystąpił dla powiatu zielonogórskiego grodzkiego, gorzowskiego grodzkiego i ziemskiego.

Tabela 29. Zestawienie wartości współczynnika podobieństwa struktur dla wykształcenia według powiatów – stan na koniec września 2013 roku

wykształcenie	Zielona Góra	Gorzów Wielkopolski	gorzowski ziemski	krośnieński	strzelecko-drezdenecki	świebodziński	sulęciński	wschowski	międzyrzecki	żagański	zielonogórski ziemski	nowosolski	ślubicki	żarski
Zielona Góra		0,928	0,802	0,812	0,783	0,821	0,809	0,802	0,805	0,830	0,841	0,825	0,833	0,845
Gorzów Wielkopolski	0,928		0,870	0,884	0,851	0,889	0,877	0,870	0,861	0,869	0,908	0,879	0,890	0,882
gorzowski ziemski	0,802	0,870		0,885	0,922	0,918	0,923	0,911	0,909	0,903	0,927	0,925	0,912	0,930
krośnieński	0,812	0,884	0,885		0,952	0,967	0,962	0,964	0,947	0,945	0,946	0,946	0,950	0,924
strzelecko-drezdenecki	0,783	0,851	0,922	0,952		0,963	0,975	0,980	0,969	0,952	0,943	0,959	0,929	0,938
świebodziński	0,821	0,889	0,918	0,967	0,963		0,988	0,980	0,967	0,967	0,970	0,963	0,942	0,943
sulęciński	0,809	0,877	0,923	0,962	0,975	0,988		0,985	0,977	0,966	0,965	0,969	0,945	0,947
wschowski	0,802	0,870	0,911	0,964	0,980	0,980	0,985		0,973	0,968	0,961	0,957	0,933	0,935
międzyrzecki	0,805	0,861	0,909	0,947	0,969	0,967	0,977	0,973		0,975	0,953	0,973	0,945	0,950
żagański	0,830	0,869	0,903	0,945	0,952	0,967	0,966	0,968	0,975		0,962	0,967	0,943	0,959
zielonogórski ziemski	0,841	0,908	0,927	0,946	0,943	0,970	0,965	0,961	0,953	0,962		0,959	0,935	0,937
nowosolski	0,825	0,879	0,925	0,946	0,959	0,963	0,969	0,957	0,973	0,967	0,959		0,969	0,976
ślubicki	0,833	0,890	0,912	0,950	0,929	0,942	0,945	0,933	0,945	0,943	0,935	0,969		0,965
żarski	0,845	0,882	0,930	0,924	0,938	0,943	0,947	0,935	0,950	0,959	0,937	0,976	0,965	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Uwaga: kolor zielony oznacza najwyższe wartości, zaś kolor czerwony – najniższe; kolorystykę ustalono dla całej tabeli

Tabela 30. Zestawienie wartości współczynnika podobieństwa struktur dla stażu pracy według powiatów – stan na koniec września 2013 roku

staż pracy	krośnieński	żarski	strzelecko-drezdenecki	gorzowski ziemski	żagański	międzyrzecki	Gorzów Wielkopolski	nowosolski	Zielona Góra	zielonogórski ziemski	ślubicki	wschowski	sulęciński	świebodziński
krośnieński		0,980	0,966	0,953	0,954	0,935	0,943	0,962	0,953	0,948	0,946	0,931	0,911	0,926
żarski	0,980		0,980	0,969	0,961	0,946	0,949	0,947	0,948	0,942	0,939	0,938	0,920	0,920
strzelecko-drezdenecki	0,966	0,980		0,969	0,955	0,938	0,930	0,948	0,935	0,941	0,936	0,938	0,922	0,925
gorzowski ziemski	0,953	0,969	0,969		0,959	0,958	0,956	0,918	0,940	0,930	0,933	0,935	0,936	0,911
żagański	0,954	0,961	0,955	0,959		0,958	0,949	0,933	0,915	0,918	0,922	0,954	0,943	0,897
międzyrzecki	0,935	0,946	0,938	0,958	0,958		0,945	0,898	0,930	0,920	0,897	0,932	0,939	0,877
Gorzów Wielkopolski	0,943	0,949	0,930	0,956	0,949	0,945		0,908	0,958	0,922	0,912	0,922	0,932	0,890
nowosolski	0,962	0,947	0,948	0,918	0,933	0,898	0,908		0,917	0,935	0,946	0,909	0,892	0,927
Zielona Góra	0,953	0,948	0,935	0,940	0,915	0,930	0,958	0,917		0,951	0,940	0,889	0,897	0,899
zielonogórski ziemski	0,948	0,942	0,941	0,930	0,918	0,920	0,922	0,935	0,951		0,942	0,889	0,895	0,945
ślubicki	0,946	0,939	0,936	0,933	0,922	0,897	0,912	0,946	0,940	0,942		0,878	0,873	0,925
wschowski	0,931	0,938	0,938	0,935	0,954	0,932	0,922	0,909	0,889	0,889	0,878		0,922	0,870
sulęciński	0,911	0,920	0,922	0,936	0,943	0,939	0,932	0,892	0,897	0,895	0,873	0,922		0,870
świebodziński	0,926	0,920	0,925	0,911	0,897	0,877	0,890	0,927	0,899	0,945	0,925	0,870	0,870	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Uwaga: kolor zielony oznacza najwyższe wartości, zaś kolor czerwony – najniższe; kolorystykę ustalono dla całej tabeli

Dla stażu pracy odnotowano największe zróżnicowanie. Do grupy najbardziej podobnych powiatów należały: krośnieński, żarski, strzelecko-drezdenecki oraz w mniejszym stopniu gorzowski ziemski i

żagański. Równocześnie powiaty gorzowski ziemski i żagański stanowiły wspólną część z kolejną grupą, do której należały powiaty międzysreński i w mniejszym stopniu gorzowski grodzki. Wystąpiły również trzy dodatkowe pary powiatów, tj. nowosolski i krośński, zielonogórski grodzki i gorzowski grodzki oraz żagański i wschowski.

Biorąc pod uwagę czas pozostawania bez pracy można wyróżnić trzy grupy powiatów. Pierwsza, największa, obejmowała następujące powiaty: gorzowski grodzki, gorzowski ziemski, zielonogórski grodzki, sulęciński i żagański oraz w mniejszym stopniu zielonogórski ziemski i słubicki. W skład kolejnej grupy wchodziły powiaty: strzelecko-drezdeński, wschowski, żarski i krośński. Przy czym ostatni, stanowił część wspólną z kolejną grupą, do której należały jeszcze powiaty międzysreński i nowosolski.

Tabela 31. Zestawienie wartości współczynnika podobieństwa struktur dla czasu pozostawania bez pracy według powiatów – stan na koniec września 2013 roku

czas pozostawania bez pracy	Gorzów Wielkopolski	gorzowski ziemski	Zielona Góra	sulęciński	żagański	zielonogórski ziemski	słubicki	strzelecko-drezdeński	wschowski	żarski	krośński	międzyrzecki	nowosolski	świebodziński
Gorzów Wielkopolski		0,981	0,962	0,975	0,962	0,955	0,957	0,924	0,929	0,931	0,898	0,857	0,849	0,907
gorzowski ziemski	0,981		0,969	0,961	0,958	0,973	0,956	0,932	0,939	0,941	0,906	0,866	0,863	0,909
Zielona Góra	0,962	0,969		0,953	0,962	0,955	0,958	0,904	0,919	0,910	0,894	0,854	0,850	0,913
sulęciński	0,975	0,961	0,953		0,953	0,935	0,951	0,907	0,917	0,917	0,881	0,841	0,829	0,903
żagański	0,962	0,958	0,962	0,953		0,964	0,941	0,922	0,920	0,930	0,907	0,874	0,858	0,927
zielonogórski ziemski	0,955	0,973	0,955	0,935	0,964		0,929	0,934	0,928	0,938	0,923	0,887	0,884	0,918
słubicki	0,957	0,956	0,958	0,951	0,941	0,929		0,918	0,926	0,928	0,881	0,852	0,829	0,878
strzelecko-drezdeński	0,924	0,932	0,904	0,907	0,922	0,934	0,918		0,979	0,987	0,961	0,934	0,908	0,866
wschowski	0,929	0,939	0,919	0,917	0,920	0,928	0,926	0,979		0,973	0,955	0,923	0,903	0,865
żarski	0,931	0,941	0,910	0,917	0,930	0,938	0,928	0,987	0,973		0,949	0,924	0,897	0,874
krośński	0,898	0,906	0,894	0,881	0,907	0,923	0,881	0,961	0,955	0,949		0,958	0,948	0,868
międzyrzecki	0,857	0,866	0,854	0,841	0,874	0,887	0,852	0,934	0,923	0,924	0,958		0,960	0,841
nowosolski	0,849	0,863	0,850	0,829	0,858	0,884	0,829	0,908	0,903	0,897	0,948	0,960		0,837
świebodziński	0,907	0,909	0,913	0,903	0,927	0,918	0,878	0,866	0,865	0,874	0,868	0,841	0,837	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

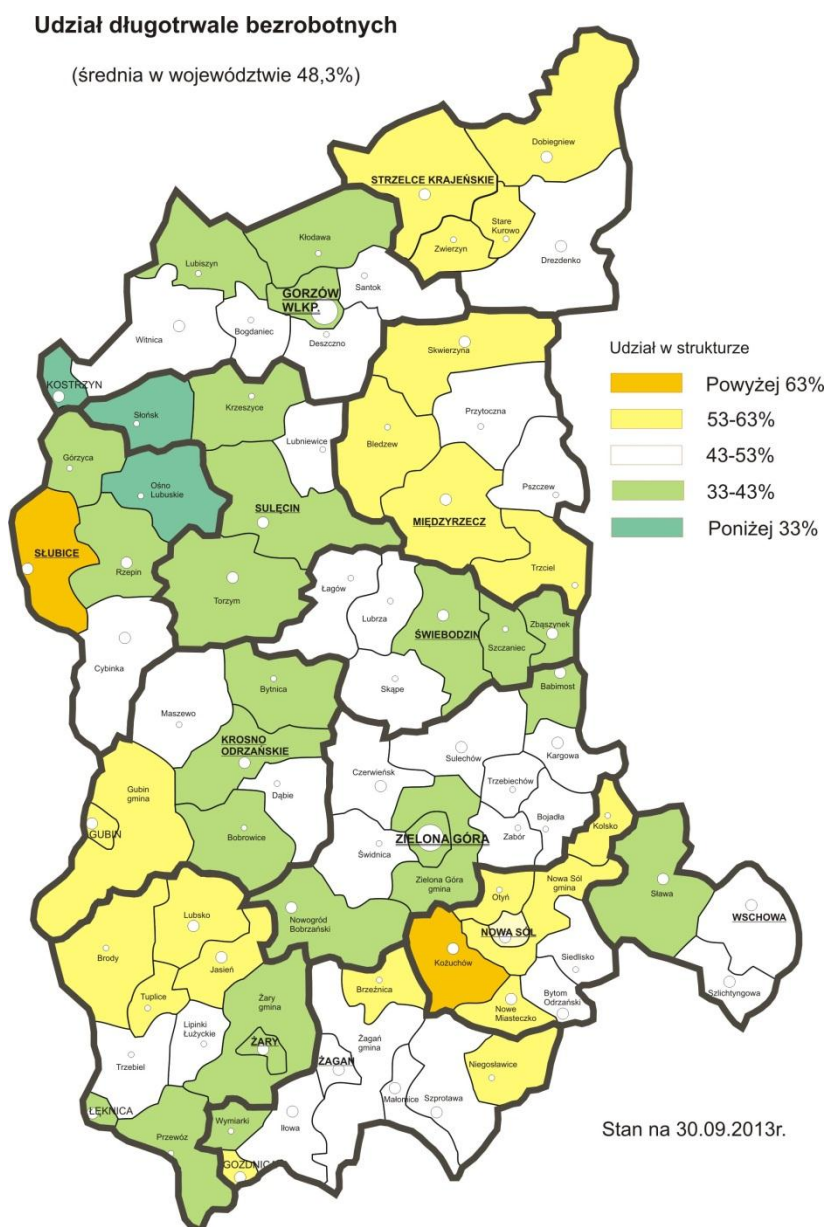
Uwaga: kolor zielony oznacza najwyższe wartości, zaś kolor czerwony – najniższe; kolorystykę ustalono dla całej tabeli

Najbardziej od pozostałych powiatów, biorąc pod uwagę strukturę osób pozostających bez pracy, odbiegał powiat świebodziński.

Zróżnicowanie wewnętrzne powiatowych rynków pracy

Sytuacja na lokalnych rynkach pracy różnicuje się biorąc pod uwagę poszczególne gminy. Do wstępnej analizy tego zjawiska posłużono się dwoma przykładami. Pierwszy z nich to udział długotrwale bezrobotnych w strukturze poszczególnych gmin, drugi zaś – analogicznie – udział bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych.

Rysunek 1. Udział długotrwale bezrobotnych według gmin – stan na koniec września 2013 roku

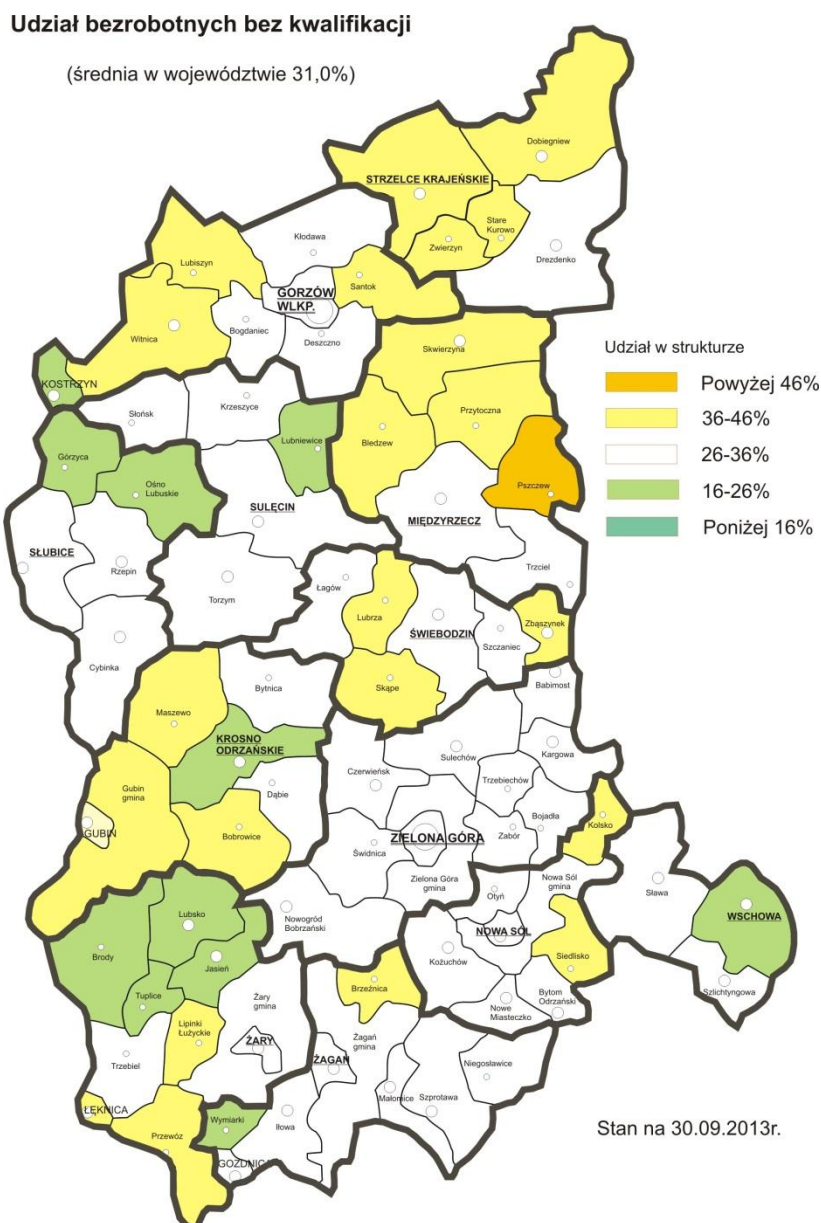
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Powiatowe rynki pracy posiadają swoje wewnętrzne zróżnicowanie, biorąc pod uwagę sytuację w poszczególnych gminach. Przykładem może być odsetek długotrwale bezrobotnych w powiecie słubickim, gdzie odnotowano zarówno jedno z najniższych poziomów w gminie Ośno Lubuskie (26,0%), jak również i najwyższych – w gminie Słubice (75,0%). Kolejnym przykładem może być powiat krośnieński, gdzie występuje swoisty podział na zachodnią część (o większych odsetkach osób długotrwale bezrobotnych) i wschodnią (o niższym udziale długotrwale bezrobotnych). Podobnie jest

w powiecie żarskim, jednak w tym przypadku podział jest na północną część (o wyższym udziale długotrwale bezrobotnych) i południową (o niższym udziale długotrwale bezrobotnych). Sytuacja na gminnych rynkach pracy swoiście przenika granice powiatów. Przykładem tego może być niski poziom długotrwalego bezrobocia w gminie Kostrzyn (powiat gorzowski ziemski), gminie Słońsk (powiat sulęciński) i gminie Ośno Lubuskie (powiat słubicki). W przypadku wysokiego poziomu długotrwalego bezrobocia podobna sytuacja występuje na przykład w gminie wiejskiej i miejskiej Gubin (powiat krośnieński) oraz gminach: Lubsko, Brody, Tuplice i Jasień (powiat żarski).

Podobna sytuacja występuje w przypadku bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych, co przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek 2. Udział bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych według gmin – stan na koniec września 2013 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych powiatowych urzędów pracy

Podsumowanie

Powyższa analiza daje wystarczające podstawy do stwierdzenia, że na powiatowych rynkach pracy występują zarówno podobieństwa, jak i różnice. Przy czym różnic jest więcej. Opierając się na danych według stanu na koniec września 2013 roku, nie zaobserwowano dwóch identycznych lokalnych rynków pracy. Każde z nich cechuje się odmienną sytuacją, a ewentualne podobieństwa uzależnione są od konkretnego czynnika, czy też zjawiska.

We wrześniu 2013 roku odnotowano, w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, spadek liczby bezrobotnych w 7 powiatach, przy czym w jednym był minimalny (w powiecie krośnieńskim o jedną osobę). Nastąpiła równocześnie zmiana pozycji 8 powiatów, biorąc pod uwagę gradację według liczby bezrobotnych. Równocześnie trzy pierwsze i trzy ostatnie powiaty nie zmieniły swojej pozycji.

Nie potwierdzono jednoznacznego wpływu skali zwolnień grupowych na zmianę liczby bezrobotnych w powiatach. Jednak mocny wpływ na sytuację na powiatowych rynkach pracy miała zmiana liczby miejsc pracy.

W czterech powiatach odnotowano ponad dwukrotnie większy napływ bezrobotnych, niż początkowa liczba bezrobotnych. W trzech powiatach udział zarówno napływu, jak i odpływu, przekraczał 10% ogólnych wartości dla województwa.

Wprawdzie wartość współczynnika korelacji nie wskazywała na różnicowanie się podstawowych struktur bezrobotnych według powiatów, to jednak zaobserwowano istotne różnice. Wśród nich można wskazać, wysoki odsetek osób do 24 roku życia w powiecie ślubickim (30,0% wobec 18,0% dla województwa), wysoki udział osób z wykształceniem wyższym w powiatach gorzowskim grodzkim i zielonogórskim grodzkim (odpowiednio 17,4% i 20,7% wobec 9,5% w województwie), wysoki odsetek osób bez stażu pracy w powiecie świebodzińskim (23,2% wobec 16,6% dla województwa), wysoki udział osób przebywających bez pracy powyżej 12 miesięcy w powiatach krośnieńskim, międzyrzeckim i nowosolskim (odpowiednio 34,5%, 38,5% i 38,9% wobec 30,1% dla województwa). W przypadku powiatów krośnieńskiego, międzyrzeckiego i nowosolskiego odnotowano najwyższe odsetki osób przebywających bez pracy powyżej 12 miesięcy w poszczególnych grupach pozostałych podstawowych struktur (wieku, wykształcenia, stażu pracy).

W przypadku bezrobotnych w szczególnej sytuacji najwięcej osób do 25 roku życia i powyżej 50 roku życia odnotowano w powiecie ślubickim (odpowiednio 30,0% i 34,6%), osób długotrwale bezrobotnych – nowosolskim (55,8%), bez kwalifikacji zawodowych – strzelecko-drezdeneckim (38,1%), bez doświadczenia zawodowego – świebodzińskim (28,2%), bez wykształcenia średniego – strzelecko-drezdeneckim (65,4%), kobiet które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka – nowosolskim (13,9%), samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia – żarskim (17,3%), niepełnosprawnych – gorzowskim grodzkim (14,9%), osób które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia – sulęcińskim (3,2%). Tym samym sytuacja na powiatowych rynkach pracy różnicowała się, biorąc pod uwagę poszczególne grupy bezrobotnych w szczególnej sytuacji. Niemniej jednak, po dokonaniu zestawienia udziału osób przebywających bez pracy powyżej 12 miesięcy w poszczególnych grupach bezrobotnych w szczególnej sytuacji, odnotowano, że i w tym przypadku najtrudniejsza sytuacja występowała w powiatach: krośnieńskim, międzyrzeckim i nowosolskim.

Najmocniej powiatowe rynki pracy różnicowały się, biorąc pod uwagę kwalifikacje bezrobotnych, tj. ostatnio wykonywany zawód. Równocześnie napływ bezrobotnych był strukturalnie podobny do liczby zarejestrowanych bezrobotnych na koniec okresu sprawozdawczego. Znaczne zróżnicowanie

wystąpiło w przypadku napływu ofert pracy oraz wskaźnika deficytu/nadwyżki. Fakt ten należy podkreślić, gdyż oprócz długotrwałego bezrobocia problem niedopasowania kwalifikacji kadr do zmieniających się potrzeb pracodawców jest najbardziej istotny zarówno na wojewódzkim, jak i powiatowych rynkach pracy. Fakt ten potwierdza skala zawodów o maksymalnym deficycie. Po podsumowaniu wszystkich zawodów, w których odnotowano przynajmniej w jednym powiecie maksymalny deficyt otrzymano łącznie 593 zawody.

Zarówno podobieństwa, jak i różnice między powiatowymi rynkami pracy, biorąc pod uwagę podstawowe struktury bezrobotnych, potwierdziło dokonanie zestawienia wartości współczynnika podobieństwa struktur między parami powiatów. Występowały zarówno szerokie grupy podobnych powiatów, jak również i pary. Były także takie powiaty, których struktury nie były podobne do pozostałych. I tak w przypadku wieku – powiat słubicki; wykształcenia – powiat zielonogórski grodzki, gorzowski grodzki i gorzowski ziemski; czasu pozostawania bez pracy – powiat świebodziński.

Podobieństwa i różnice nie zamykały się w ramach granic powiatów. Wystąpiło również zróżnicowanie wewnątrz poszczególnych powiatów, a podobieństwa były o charakterze międzypowiatowym. Przykładem takiej sytuacji może być niski poziom długotrwałego bezrobocia w gminie Kostrzyn (powiat gorzowski ziemski), gminie Słońsk (powiat sulęciński) i gminie Ośno Lubuskie (powiat słubicki). W przypadku wysokiego poziomu długotrwałego bezrobocia podobna sytuacja wystąpiła na przykład w gminie wiejskiej i miejskiej Gubin (powiat krośnieński) oraz gminie Lubsko, Brody, Tuplice i Jasień (powiat żarski).

Opracowanie potwierdziło konieczność prowadzenia spójnej polityki regionalnej, dotyczącej najważniejszych problemów na lubuskim rynku pracy (tj. zwłaszcza długotrwałego bezrobocia i niedopasowania kwalifikacji kadr do zmieniających się potrzeb pracodawców), jak i konieczność dostosowywania instrumentów i działań do konkretnej sytuacji na powiatowym (a nawet gminnym) rynku pracy, szczególnie tam gdzie występuje swoista dychotomia.

Spis tabel

Tabela 1. Liczba bezrobotnych według powiatów – stan na koniec września danego roku	4
Tabela 2. Pozycje powiatów w zestawieniu liczby bezrobotnych (od największej do najmniejszej)	5
Tabela 3. Skala zgłoszeń zwolnień grupowych i dokonane zwolnienia grupowe według powiatów w okresie X 2012 roku – IX 2013 roku.	5
Tabela 4. Stopa bezrobocia (w %) według powiatów – stan na koniec września danego roku	6
Tabela 5. Pozycje powiatów w zestawieniu liczby bezrobotnych (od największej do najmniejszej)	7
Tabela 6. Przeszacowanie liczby pracujących i aktywnych zawodowo – stan na koniec września danego roku	7
Tabela 7. Stosunek nowych rejestracji w poszczególnych powiatach (napływ) do liczby bezrobotnych zarejestrowanych na początku okresu sprawozdawczego	9
Tabela 8. Struktura napływu i odpływu według powiatów – w okresie od X 2012 roku do IX 2013 roku	9
Tabela 9. Struktura napływu bezrobotnych w poszczególnych powiatach – w okresie od X 2012 roku do IX 2013 roku	10
Tabela 10. Struktura odpływu w poszczególnych powiatach – w okresie od X 2012 roku do IX 2013 roku	11
Tabela 11. Odsetek długotrwale bezrobotnych (przebywających bez pracy powyżej 12 miesięcy) w poszczególnych grupach struktury bezrobotnych według wieku, wykształcenia, stażu pracy i powiatów – stan na koniec września 2013 roku	16
Tabela 12. Wartości współczynnika korelacji dla udziału poszczególnych grup wiekowych w strukturze bezrobotnych w relacji do stopy bezrobocia – stan na koniec września 2013 roku	17
Tabela 13. Wartości współczynnika korelacji dla udziału poszczególnych grup wykształcenia w strukturze bezrobotnych w relacji do stopy bezrobocia – stan na koniec września 2013 roku	17
Tabela 14. Wartości współczynnika korelacji dla udziału poszczególnych grup stażu pracy w strukturze bezrobotnych w relacji do stopy bezrobocia – stan na koniec września 2013 roku	18
Tabela 15. Wartości współczynnika korelacji dla udziału poszczególnych grup czasu pozostawiania bez pracy w strukturze bezrobotnych w relacji do stopy bezrobocia – stan na koniec września 2013 roku	18
Tabela 16. Odsetek osób poszukujących pracy powyżej 12 miesięcy w poszczególnych grupach bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy według powiatów – stan na koniec września 2013 roku	23
Tabela 17. Zestawienie wartości minimalnych i maksymalnych, rozpiętości i odchylenia standardowego według grup bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy – według stanu na koniec września 2013 roku	24
Tabela 18. Wartości współczynnika korelacji dla relacji stopy bezrobocia oraz wyszczególnionych grup bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy – stan na koniec września 2013 roku	24
Tabela 19. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych na koniec I półrocza 2013 roku w ramach wielkich grup zawodów według powiatów	26
Tabela 20. Struktura napływu ofert pracy w I półroczu 2013 roku w ramach wielkich grup zawodów według powiatów	27
Tabela 21. Struktura napływu bezrobotnych w I półroczu 2013 roku w ramach wielkich grup zawodów według powiatów	28
Tabela 22. Wartości współczynnika podobieństwa struktur dla struktury napływu osób bezrobotnych w I półroczu 2013 roku i struktury zarejestrowanych bezrobotnych na koniec I półrocza 2013 roku	29
Tabela 23. Wskaźnik deficytu/nadwyżki według wielkich grup zawodów i powiatów – stan na I półrocza 2013 roku	30
Tabela 24. Wartości współczynnika korelacji dla relacji między stopą bezrobocia w powiecie a poszczególnymi kryteriami (liczba bezrobotnych, napływ ofert pracy, napływ bezrobotnych, wskaźnik deficytu/nadwyżki)	31
Tabela 25. Dziesięć najliczniejszych zawodów, w których odnotowano największą liczbę bezrobotnych zarejestrowanych na koniec I półrocza 2013 roku w poszczególnych powiatach	32
Tabela 26. Dziesięć najliczniejszych zawodów, w których odnotowano największy napływ bezrobotnych zarejestrowanych w I półroczu 2013 roku w poszczególnych powiatach	33
Tabela 27. Dziesięć najliczniejszych zawodów o maksymalnym deficycie, w których odnotowano największą liczbę ofert pracy w I półroczu 2013 roku w poszczególnych powiatach	34
Tabela 28. Zestawienie wartości współczynnika podobieństwa struktur dla wieku według powiatów – stan na koniec września 2013 roku	36
Tabela 29. Zestawienie wartości współczynnika podobieństwa struktur dla wykształcenia według powiatów – stan na koniec września 2013 roku	37
Tabela 30. Zestawienie wartości współczynnika podobieństwa struktur dla stażu pracy według powiatów – stan na koniec września 2013 roku	37
Tabela 31. Zestawienie wartości współczynnika podobieństwa struktur dla czasu pozostawiania bez pracy według powiatów – stan na koniec września 2013 roku	38

Spis wykresów

Wykres 1. Struktura wieku według powiatów – stan na koniec września 2013 roku	12
Wykres 2. Struktura według wykształcenia według powiatów – stan na koniec września 2013 roku	13
Wykres 3. Struktura stażu pracy według powiatów – stan na koniec września 2013 roku	14
Wykres 4. Struktura czasu pozostawania bez pracy według powiatów – stan na koniec września 2013 roku	15
Wykres 5. Odsetek bezrobotnych do 25 roku życia i powyżej 50 roku życia według powiatów – stan na koniec września 2013 roku	19
Wykres 6. Odsetek długotrwale bezrobotnych według powiatów – stan na koniec września 2013 roku.....	20
Wykres 7. Odsetek bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych i bez doświadczenia zawodowego według powiatów – stan na koniec września 2013 roku	20
Wykres 8. Odsetek osób bez wykształcenia średniego według powiatów – stan na koniec września 2013 roku	21
Wykres 9. Odsetek bezrobotnych kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka oraz bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia według powiatów – stan na koniec września 2013 roku	21
Wykres 10. Odsetek bezrobotnych niepełnosprawnych według powiatów – według stanu na koniec września 2013 roku...	22
Wykres 11. Odsetek bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia według powiatów – stan na koniec września 2013 roku	22

Spis rysunków

Rysunek 1. Udział długotrwale bezrobotnych według gmin – stan na koniec września 2013 roku.....	39
Rysunek 2. Udział bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych według gmin – stan na koniec września 2013 roku	40